

Σε κίνδυνο μπαίνει το οικοδομικό τετράγωνο στο οποίο κατά την αρχαιότητα βρισκόταν το ιερό της Αρτέμιδος Αγροτέρας. Σύμφωνα με καταγγελίες της «Πρωτοβουλίας κατοίκων του Μετσ», το θέμα αναπέμπεται από τον αρμόδιο υφυπουργό κ. Π. Τατούλη στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο και για πρώτη φορά έπειτα από 40 χρόνια η διατύπωση αλλάζει. Δεν εισάγεται ως «απαλλοτρίωση ή μη του οικοδομικού τετραγώνου που περιβάλλεται από τις οδούς Αρδηττού, Κούτουλα, Θωμοπούλου, Κεφαλαίου», αλλά ως «έγκριση ή μη οικοδόμησης» στο συγκεκριμένο οικόπεδο.

Τα θεμέλια του ναού της Αρτέμιδος Αγροτέρας, ενός πολύ σημαντικού ναού της αρχαιότητας, έργου του Καλλικράτη (αρχιτέκτονα, μαζί με τον Ικτίνο, της Ακρόπολης), βρίσκονται στο οικόπεδο αυτό, που είναι προς απαλλοτρίωση από το 1964. Ο ναός συνδέθηκε με την νίκη των Αθηναίων στη μάχη του Μαραθώνα το 490 π.Χ. και ανήμερα της επετείου τελούνταν εκεί κάθε χρόνο θυσίες και γιορτές. Κατά τους χριστιανικούς χρόνους, ο ναός μετατράπηκε σε παλαιοχριστιανική βασιλική με εκτενές πρωτοχριστιανικό νεκροταφείο, που είναι εμφανές σήμερα και κατά τον 17ο αι. σε εκκλησία γνωστή ως «Παναγία στην Πέτρα». Αρχιτέκτονες - περιηγητές είχαν αποτυπώσει

την χριστιανική εκκλησία, στην οποία σωζόταν σχεδόν ακέραιος, ενσωματωμένος ο αρχαίος ναός. Ο ναός κατεδαφίστηκε το 1778 (επί Τουρκοκρατίας) και τα υλικά του χρησιμοποιήθηκαν για την ανέγερση του τείχους των Αθηνών γύ-

Το μπετόν απειλεί αρχαίο ιερό

ρω από την Ακρόπολη.

Η πρώτη συστηματική ανασκαφή το 1867 από την Αρχαιολογική Εταιρεία, αποκάλυψε το διάγραμμα του ναού, μεγάλη ημιεξαγωνική αψίδα, κατάλοιπα της χριστιανικής περιόδου, τεμάχιο της ζωφόρου που σήμερα είναι στο Αρχαιολογικό Μουσείο (άλλα τμήματα είναι στα Μουσεία Βερολίνου και Βενετίας), πλήθος μικρών αγγείων που σχετίζονταν με τα Ελευσίνια Μυστήρια, καθώς και μεγάλο αριθμό πρωτοχριστιανικών ταφών. Ο Ι. Τραυλός ανακάλυψε και έσωσε τον αναλημματικό τοίχο στην ΒΔ πλευρά.

Η πρώτη απόφαση απαλλοτρίωσης ελήφθη από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο το 1964, με τις υπογραφές των Καρούζου, Κοντή, Χατζηδάκη, Πολίτη, Πλάτωνος, Μακαρόνα, διότι πρόκειται για ένα από τα επιφανέστερα μνημεία των αρχαίων Αθηνών, ακόμη και αν αποδεικνύεται τελικά ότι δεν υπάρχουν λείψανα για την σπουδαιότητα του ναού που

υπήρχε σε αυτή τη θέση. Αποφασίσθηκε επίσης η διαμόρφωση του χώρου σε ελεύθερο και επισκέψιμο.

Το θέμα επανήλθε πολλές φορές στο ΚΑΣ, το οποίο κήρυξε μονίμως τον χώρο απαλλοτριωτέο. Όπως αναφέρει η επιτροπή κατοίκων του ΜΕΤΣ, στις 8/10/04 οι ιδιοκτήτες απευθύνθηκαν με έγγραφο τους στο γραφείο του υφυπουργού κ. Τατούλη, ζητώντας αναπομπή στο ΚΑΣ, με αίτημα την άμεση απελευθέρωση των ακινήτων τους και την έγκριση οικοδόμησης του τετραγώνου. Στις 21/12/04 ο κ. Τατούλης έκανε την αναπομπή, με θέμα «έγκριση ή μη οικοδόμησης». Η «Πρωτοβουλία Κατοίκων του ΜΕΤΣ» απευθύνεται στον υπουργό Πολιτισμού και πρωθυπουργό κ. Κ. Καραμανλή, και σημειώνει ότι δεν μπορεί η έλλειψη χρημάτων για την απαλλοτρίωση να συνιστά δικαιολογία για την καταστροφή ενός από τους σημαντικότερους αρχαιολογικούς χώρους της Αθήνας. Ενός μνημείου που συν-

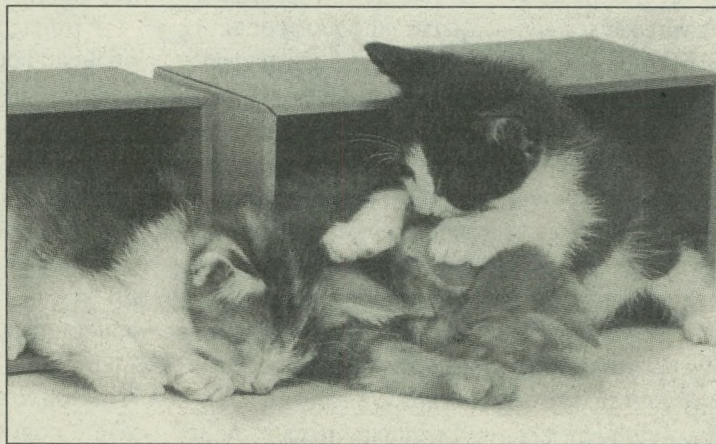
δυάζει τις ιστορικές μνήμες, αφού συνδέεται με την μάχη του Μαραθώνα, αλλά και καθαρά αρχαιολογικό ενδιαφέρον (πρωτοχριστιανικό νεκροταφείο) και κατάλοιπα με καλλιτεχνική αξία (ζωφόρος του αρχαίου ναού).

Ήταν συνήθης πρακτική να χρησιμοποιούνται υλικά από αρχαίους ναούς κατά το χτίσιμο ναών της πρώτης χριστιανικής περιόδου, ώστε να «εξυγιάνονται» πλέον αυτά τα υλικά και έτσι διασώζονται ολόκληρα τμήματα αρχαίων ναών ενσωματωμένα σε χριστιανικούς. Στο Κάτω Χαλάνδρι, π.χ., έχουμε την Παναγία την Μαρμαριώτισσα (το μικρό εκκλησάκι πίσω από τον σύγχρονο μεγάλο ναό), που είναι χτισμένος με αρχαία μάρμαρα, εξ ου και το όνομά του. Τέτοιοι θησαυροί πρέπει να διασώζονται και η κυβέρνηση διά του αρμόδιου υφυπουργού θα πρέπει να προστατέψει το αρχαίο, ιερό της Αρτέμιδος από την οικοδομηση σύγχρονων κτιρίων στο τετράγωνο και την τσιμεντοποίησή του.

Σκοτώνουν τα ζώα έξω από το Γηροκομείο Αθηνών...

Ο πολιτισμός μιας χώρας, ως γνωστόν, φαίνεται από τον τρόπο που φέρονται οι κάτοικοί της προς τα παιδιά, τους γέροντες και τα ζώα, δηλαδή τα πιο «αδύναμα» θεωρητικά μέλη μιας κοινωνίας. Εάν αποδεχτούμε ότι ο παραπάνω αφορισμός είναι σωστός, τότε η χώρα μας μάλλον θα πρέπει να βρίσκεται στις τελευταίες βαθμίδες της πολιτιστικής κλίμακας, παρά την καύχησή της για τους αρχαίους ημών προγόνους, που δημιούργησαν τις βάσεις του σημερινού δυτικού πολιτισμού.

Αφορμή για τις απαισιόδοξες σκέψεις είναι το συχνό πλέον φαινόμενο της δηλητηρίασης ζώων με φόδες, που δυστυχώς δεν περιορίστηκε μόνο κατά τις ημέρες πριν από τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, οπότε υπήρχαν καταγγελίες πολλών φιλοζωικών σωματείων και πολιτών ότι σε πολλούς δήμους βρίσκονταν νεκρά αδέσποτα ζώα και πιθανή αιτία ήταν ένα «πογκρόμ» για να καθαρίσουν οι προαναφερόμενοι δήμοι από την παρουσία κάθε τετράποδου ή φτερωτού όντος που θα ενοχλούσε τα μάτια, τα αυτιά ή τη μύτη των καλοκαιρινών τους επι-

σκεπτών, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ότι ακριβώς αυτή η συμπεριφορά των αρχών της χώρας μας καταγγέλλθηκε από ξένα μέ-

σα ενημέρωσης κατά κόρον, αφού οι ξένοι στην πλειονότητά τους είναι πιο φιλόζωοι από εμάς...

Πρόσφατα, λοιπόν, έξω από το Γηροκομείο Αθηνών βρέθηκαν δηλητηριασμένες γάτες, τις οποίες περιποιούνταν και φρόντιζαν με αγάπη οι τρόφιμοι του ιδρύματος, αφού γι' αυτούς ήταν μια πολύ ευχάριστη -ίσως η μοναδική- συντροφιά στις ώρες της μοναξιάς τους. Περίοικοι έχουν ήδη καταθέσει μηνύσεις και καταγγέλλουν ότι είδαν ύποπτα άτομα στον περίβολο του γηροκομείου, ενώ σημειώνεται ότι ο προηγούμενος διευθυντής του ιδρύματος είχε δηλητηριάσει τα περιστέρια που κατέφευγαν εκεί, γιατί τον ενοχλούσαν...

Τα σχόλια περιπεύδουν και μόνο η θλίψη μένει, αφού μερικοί ασυνείδητοι καταφέρνουν να αμαυρώσουν την εικόνα του πολιτισμού της χώρας μας, να στερήσουν τη συντροφιά ανθρώπων που την είχαν ανάγκη, να ασχημίσουν γενικά το περιβάλλον τους και να καταστρέψουν ό,τι όμορφο μας χαρίζει ακόμη η φύση...

Ακριβότερες τιμές για τα φάρμακα το 2005

Η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας με την οποία κρίνεται αντισυνταγματικός ο ισχύων τρόπος τιμολόγησης των φαρμάκων φέρνει τα πάνω κάτω στην αγορά. Ο ισχύων τρόπος τιμολόγησης πρόκειται να αλλάξει και εκατοντάδες φάρμακα θα ανατιμηθούν, προκαλώντας επιβάρυνση στους οικογενειακούς προϋπολογισμούς, αλλά και στα ασφαλιστικά ταμεία. Ήδη στο υπουργείο Ανάπτυξης οι αρμόδιες υπηρεσίες επεξεργάζονται το τελευταίο διάστημα διάφορα σενάρια, βασικοί άξονες των οποίων είναι: πρώτον, η όσο το δυνατόν περιορισμένη ανατίμηση των φαρμάκων και, δεύτερον, η ενίσχυση της εγχώριας φαρμακοβιομηχανίας.

Το γεγονός της αλλαγής του τρόπου τιμολόγησης των φαρμάκων προκαλεί ποικίλες συγκρούσεις. Αν όμως η διαφωνία μεταξύ του υπουργού Υγείας κ. Ν. Κακλαμάνη και του υπουργού Ανάπτυξης κ. Δ. Σιούφα για το ποιος θα έχει τον πρώτο λόγο στο ζήτημα αυτό έληξε με συμβιβασμό κατά τη διάρκεια σύσκεψης στο Μέγαρο Μαξίμου, δεν ισχύει το ίδιο για τον επιχειρηματικό κόσμο. Οι άμεσα ενδιαφερόμενοι επιχειρηματικοί φορείς εκφράζουν τις επιφυλάξεις τους και με τις (αλληλοσυγκρουόμενες, εν πολλοίς) προτάσεις που διατυπώνουν τοποθετούνται είτε εμμέσως είτε ευθέως πάνω στα όσα έχει κάνει γνωστά ως τώρα η πολιτική ηγεσία. Πάντως, σύμφωνα με τις υπάρχουσες εκτιμήσεις, το νέο νομοθετικό πλαίσιο που πρόκειται να θεσπισθεί σχετικά με το σύστημα τιμολόγησης θα έχει ολοκληρωθεί το πρώτο τρίμηνο του 2005.

Το σενάριο που φαίνεται να προκρίνει η ηγεσία του υπουργείου Ανάπτυξης, χωρίς να αποκλείεται να υπάρξουν επιμέρους τροποποιήσεις ως αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων με τους εμπλεκόμενους φορείς, είναι το εξής:

- Όπως είναι γνωστό, ο τρόπος τιμολόγησης που κρίθηκε αντισυνταγματικός όριζε ότι ένα πρωτότυπο φάρμακο που πρόκειται να κυκλοφορήσει στην ελληνική αγορά θα λαμβάνει την

τιμή της φθηνότερης χώρας-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι πληροφορίες αναφέρουν ότι αντί της φθηνότερης χώρας, η τιμή ενός πρωτότυπου φαρμάκου θα ακολουθεί την τιμή που θα προκύπτει από τον μέσο όρο πέντε χωρών, των τριών φθηνότερων της «παλαιάς» Ε.Ε. και δύο εκ των χωρών της διεύρυνσης.

- Εναλλακτικό σενάριο λέει ότι η τιμή θα προέρχεται από τον μέσο όρο τριών χωρών, εκ των οποίων οι δύο θα είναι οι φθηνότερες χώρες της «παλαιάς» Ε.Ε. και η τρίτη μία από τις χώρες της διεύρυνσης. Αρμόδιοι παράγοντες του υπουργείου Ανάπτυξης έλεγαν ότι το σημαντικότερο κριτήριο αξιολόγησης αυτών των σεναρίων είναι η περίπτωση που θα έχουν στη διαμόρφωση των τιμών. Δεν

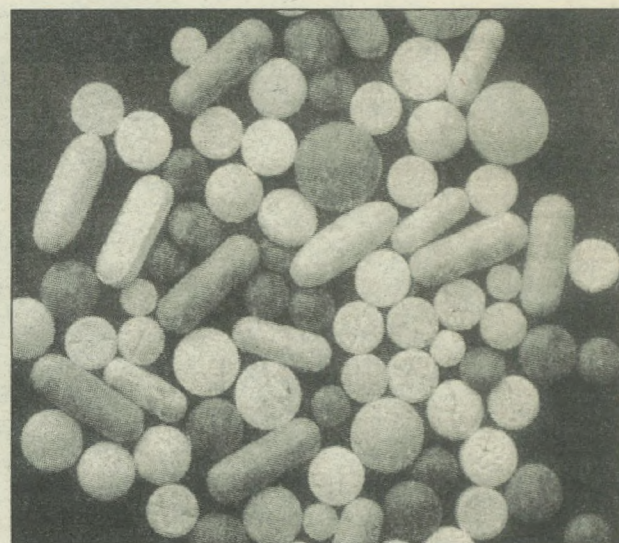
θέλουν δηλαδή να έχουν καλές αυξήσεις, δεδομένου ότι, όπως επισημαίνουν, αφού το υπουργείο δεν έχει σκοπό να ανοίξει το ασφαλιστικό, δεν μπορεί να επιβαρύνει τα ασφαλιστικά ταμεία.

Αξίζει να σημειωθεί ότι με τις προαναφερόμενες παραλλαγές των σεναρίων του υπουργείου Ανάπτυξης, ο μόνος φορέας που συμφωνεί είναι η Πανελλήνια Ένωση Εξαγωγέων Φαρμάκων, διότι αυτό που κατά τεκμήριο επιθυμεί είναι η διατήρηση των τιμών σε χαμηλά επίπεδα, για να μπορούν τα μέλη της να συνεχίσουν την εξαγωγική δραστηριότητά τους - τις λεγόμενες «παράλληλες εξαγωγές». Αντίθετα, τόσο ο Σύνδεσμος Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδος όσο και η Πανελλήνια Ένωση

Φαρμακοβιομηχανίας δεν επιθυμούν σε καμιά περίπτωση να συμπεριληφθεί χώρα της διεύρυνσης στο δείγμα, διότι με αυτόν τον τρόπο θα διατηρηθεί σε υψηλά επίπεδα, αν δεν διευρυνθεί, το φαινόμενο των παράλληλων εξαγωγών.

Η στήριξη της εγχώριας φαρμακοβιομηχανίας αποτελεί μία ούτως ή άλλως προεκλογική δέσμευση της κυβέρνησης της Ν.Δ. Με βάση τον ισχύοντα τρόπο τιμολόγησης, τα αντίγραφα φάρμακα λαμβάνουν ως τιμή το 80% της τιμής των πρωτοτύπων.

Είναι βέβαιο ότι προκειμένου να ενισχυθεί η εγχώρια παραγωγή, η οποία τα τελευταία χρόνια βρίσκεται σε φθίνουσα πορεία, το υπουργείο Ανάπτυξης προσπαθεί να ανεβάσει την τιμή του αντιγράφου στο

90% της τιμής του πρωτότυπου. Αυτό σημαίνει ότι θα αυξηθούν οι τιμές των αντιγράφων φαρμάκων, που κατά κόρον παράγει η ελληνική φαρμακοβιομηχανία.

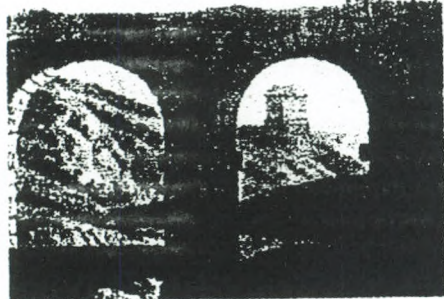
Η Πανελλήνια Ένωση Φαρμακοβιομηχανίας είναι προφανές ότι όχι μόνο αποδέχεται αυτό το ενδεχόμενο, αλλά και το επιδιώκει, αφού το επαναφέρει στο προσκήνιο σε κάθε ευκαιρία. Ο Σύνδεσμος Φαρμακευτικών Εταιρειών Ελλάδος, ο οποίος αποτελείται κυρίως από τις πολυεθνικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, παραμένει ουδέτερος στην προκειμένη περίπτωση. Από την πλευρά της, η Πανελλήνια Ένωση Εξαγωγέων Φαρμάκων διαφωνεί, υποστηρίζοντας μάλιστα σε υπόμνημά της προς τους αρμόδιους υπουργούς ότι «η εξίσωση των τιμών των αντιγράφων φαρμάκων με αυτές των πρωτοτύπων, που εισάγονται στην πλειονότητά τους, δεν αρκεί από μόνη της για την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό της ελληνικής φαρμακοβιομηχανίας και προσθέτει ότι έτσι «οδηγούμεθα στο συμπέρασμα ότι οι τιμές των φαρμάκων θα αυξηθούν δραματικά».

Εξάλλου, έχει διακηρυχθεί κατ' επανάληψη, τόσο από το υπουργείο Ανάπτυξης όσο και από το υπουργείο Υγείας ότι με το νέο σύστημα τιμολόγησης θα καταργηθεί η λίστα των συνταγογραφούμενων φαρμάκων. Όπως είναι γνωστό, σύμφωνα με το ισχύον σύστημα, ένα φάρμακο για να συμπεριληφθεί στην λίστα, στις περισσότερες περιπτώσεις υφίστατο μείωση

της τιμής του, γεγονός που είχε ευεργετικές συνέπειες, τόσο για τους καταναλωτές όσο και για τα ταμεία. Και οι δύο φορείς που εκπροσωπούν τις φαρμακευτικές επιχειρήσεις (εγχώρια φαρμακοβιομηχανία και πολυεθνικές) δεν φαίνεται να έχουν αντίρρηση με την κατάργηση της λίστας, αφού τα δικά τους φάρμακα έθιγε ο τρόπος τιμολόγησης που ίσχυε για να συμπεριληφθούν σε αυτήν. Αντίθετα, σοβαρές ενστάσεις προβάλλει η Πανελλήνια Ένωση Εξαγωγέων Φαρμάκων, υποστηρίζοντας ότι «η λίστα φαρμάκων, η οποία ως γνωστόν ισχύει στις περισσότερες χώρες της Ε.Ε. και στις ΗΠΑ, αποτελούσε ένα «φίλτρο απορρόφησης» των υψηλών τιμών των φαρμακευτικών εταιρειών, δεδομένου ότι για να συμπεριληφθεί ένα φάρμακο στην λίστα οι εταιρείες πρόσφεραν έκπτωση έως και 40%. Η φθηνή αυτή τιμή συμπάρευσε προς τα κάτω και τις τιμές των ομοειδών φαρμάκων».

Επίσης, σύμφωνα με πληροφορίες, η νέα νομοθετική ρύθμιση που ετοιμάζει το υπουργείο Ανάπτυξης περιλαμβάνει τον ίδιο ακριβώς τρόπο τιμολόγησης των πρωτοτύπων φαρμάκων που παράγονται στην Ελλάδα με αυτά που εισάγονται. Δηλαδή τα πρωτότυπα φάρμακα, είτε είναι εγχώρια παραγωγής είτε είναι εισαγόμενα, θα φορολογούνται με τον ίδιο τρόπο. Στόχος αυτής της ρύθμισης είναι να ενισχυθεί η παραγωγική δραστηριότητα της εγχώριας φαρμακοβιομηχανίας, αφού θα μπορούν οι παραγωγικές εταιρείες με πιο ασφαλή και α-

Το μυστικό να γίνεσαι

Η υποθεμελίωση του ναού της Αγροτέρας Αρτέμιδος και ανοιχτοί βυζαντινοί τάφοι φαίνονται σήμερα στο οικοπέδο 1.390 τ.μ. στο Μετσ. Μέχρι το 1778 ο ναός στεκόταν ολόκληρος, όπως φαίνεται στην ένθετη λιθογραφία εποχής (κάτω από την αφίδα). Οι λόγοι για τους οποίους σήμερα η ηγεσία του υπουργείου Πολιτισμού συνθηκολογεί, για πρώτη φορά, με την ιδέα της ανέγερσης οικοδομών στον χώρο του ιερού, είναι οικονομικοί.

Της Παρασκευής Κατημερτζή

Πρώτοι οι Τούρκοι, τον 18ο αιώνα, κατεδάφισαν τον κλασικό αρχαίο ναό –ιω-νικού ρυθμού– της Αγροτέρας Αρτέμιδος. Και τώρα το υπουργείο Πολιτισμού ετοιμάζεται να ολοκληρώσει την «εξαφάνισή» του, παραδίδοντας και τα τελευταία του λείψανα στην ανοικοδόμηση για να γλιτώσει το κόστος μιας ακριβής απαλλοτρίωσης στο «μπαλκόνι» της Αθήνας, στο Μετσ.

Κόντρα σε επτά διαφορετικές κηρύξεις σε αρχαιολογικό, απαλλοτριωτέο, χώρο κατά τη διάρκεια 40 ετών, ο ιστορικός τόπος με τα θεμέλια ενός ορόσημου της Αρχαίας Αθήνας, του Ιερού της Αγροτέρας, αναπέμπεται στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο με απόφαση του υφυπουργού Πολιτισμού Π. Τατούλη. Και για πρώτη φορά ζητείται να δοθεί σε ιδιώτη άδεια οικοδομής στον χώρο του Ιερού.

Στο μεταξύ, η ανασκαφική έρευνα του οικοδομικού τετραγώνου 1.390 τ.μ. δεν έχει ολοκληρωθεί. Και ενώσει της παράδοσης στο... ταμμένο ο Όμιλος Πρωτοβουλία Κατοίκων του Μετσ ζητεί από τον υπουργό Πολιτισμού την άμεση απαλλοτρίωση και προστασία του Ιερού της Αγροτέρας Αρτέμιδος, την ανασκαφή, τον καθαρισμό και τη διαμόρφωση του χώρου ώστε να γίνει επισκέψιμος. Και ζητεί επίσης από τη Δήμαρχο Αθηναίων να χαρακτηριστεί το οικοδομικό τετράγωνο κοινόχρηστος χώρος.

Μέχρι το 1778 ο μικρός – όσος και ο ναός της Νίκης πάνω στην Ακρόπολη – ναός της Αγροτέρας Αρτέμιδος, που είχε ανεγερθεί το 448 π.Χ., πιθανότατα από τον Καλλικράτη, σωζόταν σχεδόν ακέραιος. Με διάφορες προσθήκες είχε μετατραπεί σε εκκλησία, την Παναγία της Πέτρας, γύρω από την οποία εκτεινόταν ένα μεγάλο παλαιοχριστιανικό νεκροταφείο. Ο αρχαίος τόπος συνδεόταν με τη νίκη ε-

πί των Περσών στον Μαραθώνα, τον μαραθώνιο, τις όχθες του Ιλισού και την τέλεση των Μικρών Ελευσινίων Μυστηρίων.

Το 1962, ο αρχιτέκτων Ι. Τραυλός ανακάλυψε και έσωσε τον αναλημματικό τοίχο και το 1964 βγήκε η πρώτη απόφαση απαλλοτρίωσης («διότι πρόκειται περί ενός των επιφανεστέρων μνημείων των Αρχαίων Αθηνών»). Αποφασίστηκε η διαμόρφωση του χώρου σε αρχαιολογικό και επισκέψιμο.

Ακόμη και η χούντα τον άφησε άθικτο. Το 1973 κηρύχθηκε η αναγκαστική απαλλοτρίωση του οικοδομικού τετραγώνου, η οποία δεν υλοποιήθηκε. Το θέμα επανήλθε με αίτηση των ιδιοκτητών το 1993. Η αείμνηστη υπουργός Πολιτισμού Μελίνα Μερκούρη κήρυξε την απαλλοτρίωση, ύψους τότε 194 εκατ. δρχ., που αποσύρθηκε από τον διάδοχό της Θάνο Μικρούτσικο, ο οποίος ζήτησε διεξαγωγή ανασκαφής και προκάλεσε θύελλα διαμαρτυριών από οργανώσεις και προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Ακολούθησε ανασκαφή στα ερείπια οικιών ιδιοκτησίας των Κ. Λιβανού και Κ. Γιακουμάτου, κάτω από τα οποία τοποθετείται η βάση του ναού.

Το ΚΑΣ κατέληξε υπέρ της απαλλοτρίωσης, που ορίστηκε το 1998 στο ποσό των 472 εκατ. δρχ., το οποίο δεν πληρώθηκε –μπρόθεσμα με αποτέλεσμα την βάσει νόμου αυτοδίκαιη ανάκληση το 2002. Το Συμβούλιο επανακήρυξε την απαλλοτρίωση, αλλά η απόφαση του υπουργού Πολιτισμού εκκρεμεί. Τον Οκτώβριο οι ιδιοκτήτες ζήτησαν αναπομπή του θέματος και έγκριση οικοδόμησης του τετραγώνου. Τον Δεκέμβριο η Α' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων πρότεινε κατεδάφιση των ετοιμόρροπων κτιρίων και ανασκαφή...

Έχει και «Ελγίνεια»

Κάποια σημαντικά μέλη του ναού της Αγροτέρας Αρτέμιδος, όπως κιονόκρανα και τμήμα της μαρμάρινης ζωφόρου, μετά την κατεδάφισή του διασκορπίστηκαν –όπως τα Ελγίνεια– στα Μουσεία του Βερολίνου και της Βενετίας. Ο τόπος ανασκάφηκε συστηματικά το 1897 από την Αρχαιολογική Εταιρεία, που αποτύπωσε το διάγραμμα του ναού, την ημιεξαγωνική αφίδα, τμήμα της ζωφόρου (που βρίσκεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο), πλήθος αγγείων και πρωτοχριστιανικούς τάφους δίπλα στην κοίτη του Ιλισού.

ΚΙΝΔΥΝΕΥΕΙ ΑΠΟ ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΕΡΑΣ ΑΡΤΕΜΙΔΑΣ

Τσιμέντο να (μη) γίνει

Αν και έχει ήδη απασχολήσει το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο από το 1964 άλλες 10 φορές το θέμα της απαλλοτρίωσης του αρχαιολογικού χώρου όπου βρίσκονται τα θεμέλια του ναού της Αγροτέρας Αρτέμιδος στην οδό Αρδηττού στο Μετς, τα μέλη του ΚΑΣ ανέβηκαν τη γνωμοδότησή τους κατά την προχθεσινή συζήτηση για να κάνουν αυτοψία στο χώρο!

Της Αγκυ Συντέτα

Κατά την τρίωρης διάρκειας συζήτηση με θέμα την αναπομπή για έγκριση ή μη της κατεδάφισης των υφιστάμενων κτισμάτων στο συγκεκριμένο οικοδομικό τετράγωνο για τη διενέργεια ανασκαφής, τα μέλη του ΚΑΣ άκουσαν όλες τις αντικρουόμενες απόψεις: Συλλόγους κατοίκων και αρχιτέκτονες από τη μια και τους ιδιοκτήτες του οικοδομικού τετραγώνου από την άλλη, ενώ ένταση δημιουργήθηκε όταν ο αρχιτέκτονας Παναγιώτης Νικολακόπουλος

από το Δ.Σ. του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων υπαινίχθηκε ότι ο τίτλος με τον οποίο εισήχθη το θέμα στο ΚΑΣ είναι «πρόσχημα για τη μεθόδευση της άδειας ανοικοδόμησης πάνω στα ερείπια του αρχαίου ναού που έχτισε ο Καλλικράτης». Στον αρχαιολογικό χώρο βρισκόταν η θέση του ιωνικού ναού της Αγροτέρας Αρτέμιδος, έργο του Καλλικράτη κατά τον 5ο π.Χ. αιώνα, ως τόπος μνήμης της νίκης των Αθηναίων στη μάχη του Μαραθώνα που μετατράπηκε στους υστερορωμαϊκούς χρόνους σε βασιλική με εκτενές νεκροταφείο και αργότερα σε βυζαντινή ορθόδοξη εκκλησία γνωστή ως η Παναγιά στην Πέτρα. Η τοποθεσία διασώζεται μέχρι σήμερα, αν και ο ναός κατεδαφίστηκε το 1778 από τον Τούρκο βοεβόδα των Αθηνών, Χατζή Αλή Χασεκί. Ο χώρος είναι ακατοίκητος επί 40 χρόνια και αποτελείται από ερειπωμένα σπίτια, κήπους και αυλές. Εκτός από το τμήμα βράχου και το ανάλημμα με λαξεύματα επί της οδού Αρδηττού –είναι και τα μόνα τμήματα του ναού που σώζονται, καθώς αρχιτεκτονικά μέλη του βρίσκονται στα μουσεία του Βερολίνου και της Βενετίας– έχουν αποκαλυφθεί κατά τις ανασκαφές του 2001 υστερορωμαϊκοί τάφοι του 2ου και 3ου αιώνα μ.Χ., ενώ στο χώρο αυτό διασώζεται και το

Γκραβούρα με ανασπαράσταση της βυζαντινής ορθόδοξης εκκλησίας «Παναγιά στην Πέτρα» που χτίστηκε πάνω στα ερείπια του ιωνικού ναού της Αγροτέρας Αρτέμιδος στο Μετς

μοναδικό παρλίσσιο τοπίο με τμήμα της όχθης του Ιλισσού. «Δεν χρειάζεται άλλη ανασκαφή για να διαπιστωθεί η αρχαιολογική, μνημειακή και ιστορική αξία του ναού και της τοποθεσίας ούτε νοείται κάθε φορά που αποούν οι ιδιοκτήτες ή αλλάζει η ηγεσία του υπουργείου Πολιτισμού να επανεξετάζεται η τεκμηριωμένη σημαντικότητα του χώρου και να προτείνονται ανασκαφικές έρευνες ως προϋπόθεση για μια εκ νέου απόφαση», ανέφεραν τα μέλη της Πρωτοβουλίας Κατοίκων Μετς. Θύμισαν, μάλιστα, στο Συμβούλιο ότι ήδη έχει εγκρίνει απαλλοτρίωση του χώρου επτά φορές

και ότι η Μελίνα Μερκούρη είχε βρει και τα χρήματα για την εκτέλεσή της –η συνολική δαπάνη απαλλοτρίωσης ανερχόταν τότε στις 534.028.800 δρχ.– αλλά ο επόμενος υπουργός τα διέθεσε αλλού. Ζήτησαν δε, όπως και η Ελληνική Εταιρεία για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, «να υλοποιηθεί η απαλλοτρίωση ολόκληρου του αρχαιολογικού χώρου που περιβάλλεται από τις οδούς Αρδηττού-Κούτουλα-Θωμοπούλου-Κεφάλου». Ομόφωνο ψήφισμα εξέδωσε και το ICOMOS σχολιάζοντας πως «πρώτη φορά εδώ και 40 χρόνια τίθεται θέμα οικοδόμησης του αρχαιολογικού χώρου της Αγροτέρας Αρτέμιδος».

Το ΚΑΣ θα αποφασίσει για τα οικόπεδα στο Μετς

Ένα θέμα που απασχολεί την περιοχή του Μετς από το 1964 και έχει μακρά και ταλαιπώρη ιστορία ήρθε για πολλοστή φορά (περίπου για δέκατη) εχθές ενώπιον των μελών του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου. Για τη λύση όμως του ζητήματος επιφυλασσόμαστε και αναμένουμε... την αυτοψία. Σύμφωνα με την απόφαση του Συμβουλίου, θα διενεργηθεί αυτοψία από την ολομέλεια του ΚΑΣ στην περιοχή του οικοδομικού τετραγώνου που οριοθετείται από τις οδούς Αρδηττού, Κούτουλα, Θωμοπούλου και Κεφάλαια. Από την αυτοψία θα κριθεί αν ο χώρος παρουσιάζει αρχαιολογικό ενδιαφέρον - σε αυτή την περίπτωση θα απαλλοτριωθεί και οι ιδιοκτήτες των οικοπέδων θα αποζημιωθούν. Αν δεν υπάρχει αρχαιολογικό ενδιαφέρον, ανοίγει ένα παράθυρο εκμετάλλευσης των οικοπέδων από τους ιδιοκτήτες, οι οποίοι μάλιστα έχουν ήδη προσαφρές ύψους 1,5-1,8 δισ. παλιές καλές δραχμές (ήτοι κάτι παραπάνω από 4,5 εκατομμύρια ευρώ) από εταιρείες.

Τοποθέτηση Ζαχόπουλου...

"Οφείλουμε να αντισταθμίσουμε δύο σημαντικά και εν μέρει αντικρουόμενα ζητήματα", σχολίασε ο γενικός γραμματέας του ΥΠ.ΠΟ. κ. Χρήστος Ζαχόπουλος και συνέχισε λέγοντας: "Τίθεται ζήτημα πολιτιστικής κληρονομιάς

από τη μια και προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ιδιοκτητών τους από την άλλη. Σε περίπτωση που κριθεί ο χώρος σημαντικός πολιτιστικά, όχι μόνο θα αποφασίσουμε την απαλλοτρίωση, αλλά και θα την πραγματοποιήσουμε". Η δέσμευση αυτή κρίνεται ιδιαίτερης σημασίας αν λάβουμε υπόψη ότι όλες οι προηγούμενες γνωμοδοτήσεις του ΚΑΣ κατά το παρελθόν είχαν καταλήξει στην απόφαση της απαλλοτρίωσης που όμως ποτέ δεν πραγματοποιήθηκε ελλείψει χρημάτων και παρελθούσης της προθεσμίας απόδοσης της αποζημίωσης.

Η ιστορία της υπόθεσης...

Στον χώρο του Μετς ήλθαν στο φως κατά το παρελθόν τα θεμέλια του ναού της Αγροτέρας Αρτέμιδος στην περιοχή του Αρδηττού. Ο αρχιτέκτων Ι. Τραιυλός στη διάνοξη της οδού Αρδηττού το 1962 ανακαλύπτει τον αναλημματικό τοίχο στη ΒΔ πλευρά. Η πρώτη απόφαση απαλλοτρίωσης κηρύσσεται από το ΚΑΣ το 1964 και ακολουθεί εκείνη του 1972. Το θέμα επανέρχεται το 1993 επί Μελίνας Μερκούρη, όμως η απόφαση απαλλοτρίωσής του αποσύρεται από τον μετέπειτα υπουργό Πολιτισμού Θ. Μικρούτσικο υπέρ της διεξαγωγής ανασκαφής που θα έδειχνε αν σώζονται κατάλοιπα στους ελεύθερους χώρους για να προχωρήσει ακολούθως η απαλλοτρίωση. Η ανασκαφή ό-

μως που διεξάγεται από την Γ' ΕΠΚΑ πραγματοποιείται σε μικρή κλίμακα. Η συνεδρίαση του ΚΑΣ το 1995 εντάσσει το θέμα της απαλλοτρίωσης στον προϋπολογισμό που αφορά στην ενοποίηση των αρχαιολογικών χώρων, που όμως και πάλι δεν υλοποιείται. Ακολουθούν οι αποφάσεις του 2001, 2002 και 2003 που τέθηκαν υπέρ της απαλλοτρίωσης, έμειναν όμως σε εκκρεμότητα.

Και ερχόμαστε στο σήμερα...

Μετά την προσφυγή των ιδιοκτητών στον Συνήγορο του Πολίτη, που έφερε για μια ακόμα φορά το θέμα στο ΚΑΣ, οι ιδιοκτήτες ζητούν την απελευθέρωση των ιδιοκτησιών τους μετά την πάροδο σαράντα ετών δέσμευσής τους, για την ενδεχόμενη εκμετάλλευσή τους. Από την άλλη η Ελληνική Εταιρεία για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και ο Σύλλογος Αρχιτεκτόνων θεωρούν την περιοχή τοποσημείο και μάχονται για την απαλλοτρίωση του οικοδομικού τετραγώνου και την πολιτιστική διαμόρφωσή του, δεδομένης της ιστορικής αξίας του.

Για την τύχη όμως της περιοχής θα αποφανθεί εκ νέου το ΚΑΣ, αφού πραγματοποιήσει την προγραμματισμένη αυτοψία του... Είς αναμονή λοιπόν!

ΘΕΑΝΩ ΣΕΡΓΙΟΥ

Το ΚΑΣ θα αποφασίσει για τα οικόπεδα στο Μετς

Ένα θέμα που απασχολεί την περιοχή του Μετς από το 1964 και έχει μακρά και ταλαιπώρη ιστορία ήρθε για πολλοστή φορά (περίπου για δέκατη) εχθές ενώπιον των μελών του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου. Για τη λύση όμως του ζητήματος επιφυλασσόμαστε και αναμένουμε... την αυτοψία. Σύμφωνα με την απόφαση του Συμβουλίου, θα διενεργηθεί αυτοψία από την ολομέλεια του ΚΑΣ στην περιοχή του οικοδομικού τετραγώνου που οικοδομείται από τις οδούς Αρδήτη, Κούτσουλα, Θωμοπούλου και Κεφάλαια. Από την αυτοψία θα κριθεί αν ο χώρος παρουσιάζει αρχαιολογικό ενδιαφέρον - σε αυτή την περίπτωση θα απαλλοτριωθεί και οι ιδιοκτήτες των οικοπέδων θα αποζημιωθούν. Αν δεν υπάρχει αρχαιολογικό ενδιαφέρον, αναγείνεται παράθερο εκμετάλλευσης των οικοπέδων από τους ιδιοκτήτες, οι οποίοι μάλιστα έχουν ήδη προσφορές ύψους 1,5 - 1,9 δισ. παλιές καλές δραχμές (ήτοι κάτι παραπάνω από 4,5 εκατομμύρια ευρώ) από εταιρείες.

Τοποθέτηση Ζαχόπουλου...

"Θα ήθελα να αντισταθμίσουμε δύο σημαντικά και εν μέρει αντικρουόμενα ζητήματα", σχολίασε ο γενικός γραμματέας του ΥΠ ΠΟ. κ. Χρήστος Ζαχόπουλος και συνέχισε λέγοντας: "Τίθεται ζήτημα πολιτιστικής κληρονομιάς

από τη μια και προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ιδιοκτητών τους από την άλλη. Σε περίπτωση που κριθεί ο χώρος σημαντικός πολιτιστικά, όχι μόνο θα αποφασίσουμε την απαλλοτρίωση, αλλά και θα την πραγματοποιήσουμε". Η δέσμευση αυτή κρίνεται ιδιαίτερης σημασίας αν λάβουμε υπόψη ότι όλες οι προηγούμενες γνωμοδοτήσεις του ΚΑΣ κατά το παρελθόν είχαν καταλήξει στην απόφαση της απαλλοτρίωσης που όμως ποτέ δεν πραγματοποιήθηκε εξαιτίας χρημάτων και παρελθούσης της προθέσεως αποδόσης της αποζημίωσης.

Η ιστορία της υποθέσης...

Στον χώρο του Μετς ήλθαν στο ραγ κατά το παρελθόν τα θεμέλια του ναού της Αγροτέρας Αρτεμιδος στην περιοχή του Αρδήτη. Ο αρχιτέκτων Ι. Τσαυλος στη διαίτη της οδού Αρδήτη το 1962 ανακαλύπτει τον αναγλυμματικό τοίχο στη ΒΔ πλευρά. Η πρώτη απόφαση απαλλοτρίωσης κηρύσσεται από το ΚΑΣ το 1964 και ακολουθεί εκείνη του 1972. Το θέμα επανέρχεται το 1993 επί Μελίνας Μερκούρη, όμως η απόφαση απαλλοτρίωσης του αποσύρεται από τον μετέπειτα υπουργό Πολιτισμού Θ. Μικρούτσικο υπέρ της διεξαγωγής ανασκαφής που θα έδειχνε αν σώζονται κατάλοιπα στους ελεύθερους χώρους για να προχωρήσει ακολουθώντας η απαλλοτρίωση. Η ανασκαφή ο-

μως που διεξάγεται από την Γ' ΕΓΚΑ πραγματοποιείται σε μικρή κλίμακα. Η συνεδρίαση του ΚΑΣ το 1995 εντάσσει το θέμα της απαλλοτρίωσης στον προϋπολογισμό που αφορά στην ενοποίηση των αρχαιολογικών χώρων, που όμως και πάλι δεν υλοποιείται. Ακολουθούν οι αποφασίες του 2001, 2002 και 2003 που τέθηκαν υπέρ της απαλλοτρίωσης, έμειναν όμως σε εκκρευσότητα.

Και ερχόμαστε στο σήμερα...

Μετά την προσφυγή των ιδιοκτητών στον Συνήγορο του Πολίτη, που έφερε για μια ακόμα φορά το θέμα στο ΚΑΣ, οι ιδιοκτήτες ζητούν την απαλευθέρωση των ιδιοκτησιών τους μετά την παράδοση σαράντα ετών δέσμευσής τους, για την ενδεχόμενη εκμετάλλευσή τους. Από την άλλη η Ελληνική Εταιρεία για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και ο Σύλλογος Αρχιτεκτόνων θεωρούν την περιοχή τοπόσημο και μάχονται για την απαλλοτρίωση του οικοδομικού τετραγώνου και την πολιτιστική διαμόρφωσή του, δεδομένης της ιστορικής αξίας του.

Για την τύχη όμως της περιοχής θα αποφανθεί εκ νέου το ΚΑΣ, αφού πραγματοποιήσει την προγραμματισμένη αυτοψία του - έως αναμονή λοιπόν!

ΘΕΑΝΩ ΣΕΡΓΙΟΥ

Το ΚΑΣ θα αποφασίσει για τα οικόπεδα στο Μετς

Ένα θέμα που απασχολεί την περιοχή του Μετς από το 1964 και έχει μακρά και ταλαιώρη ιστορία ήρθε για πολλοστή φορά (περίπου για δέκατη) εχθές ενώπιον των μελών του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου. Για τη λύση όμως του ζητήματος επιφυλασσόμαστε και αναμένουμε... την αυτοψία. Σύμφωνα με την απόφαση του Συμβουλίου, θα διενεργηθεί αυτοψία από την ολομέλεια του ΚΑΣ στην περιοχή του οικοδομικού τετραγώνου που οριοθετείται από τις οδούς Αρδητού, Κούτουλα, Θωμοπούλου και Κεφάλαια. Από την αυτοψία θα κριθεί αν ο χώρος παρουσιάζει αρχαιολογικό ενδιαφέρον - σε αυτή την περίπτωση θα απαλλοτριωθεί και οι ιδιοκτήτες των οικοπέδων θα αποζημιωθούν. Αν δεν υπάρχει αρχαιολογικό ενδιαφέρον, ανοίγει ένα παράθυρο εκμετάλλευσης των οικοπέδων από τους ιδιοκτήτες, οι οποίοι μάλιστα έχουν ήδη προσφορές ύψους 1,5 - 1,8 δισ. παλιές καλές δραχμές (ήτοι κάπι παραπάνω από 4,5 εκατομμύρια ευρώ) από εταιρείες.

Τοποθέτηση Ζαχόπουλου...

"Οφείλουμε να αντισταθμίσουμε δύο σημαντικά και εν μέρει αντικρουόμενα ζητήματα", σχολίασε ο γενικός γραμματέας του ΥΠ.Π.Ο. κ. Χρήστος Ζαχόπουλος και συνέχισε λέγοντας: "Τίθεται ζήτημα πολιτιστικής κληρονομιάς

από τη μια και προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ιδιοκτητών τους από την άλλη. Σε περίπτωση που κριθεί ο χώρος σημαντικός πολιτιστικά, όχι μόνο θα αποφασίσουμε την απαλλοτρίωση, αλλά και θα την πραγματοποιήσουμε". Η δέσμευση αυτή κρίνεται ιδιαίτερης σημασίας αν λάβουμε υπόψη ότι όλες οι προηγούμενες γνωμοδοτήσεις του ΚΑΣ κατά το παρελθόν είχαν καταλήξει στην απόφαση της απαλλοτρίωσης που όμως ποτέ δεν πραγματοποιήθηκε ελλείψει χρημάτων και παρελθούσης της προθεσμίας απόδοσης της αποζημίωσης.

Η ιστορία της υπόθεσης...

Στον χώρο του Μετς ήλθαν στο φως κατά το παρελθόν τα θεμέλια του ναού της Αγροτέρας Αρτέμιδος στην περιοχή του Αρδητού. Ο αρχιτέκτων Ι. Τραυλός στη διάνοιξη της οδού Αρδητού το 1962 ανακαλύπτει τον αναλημματικό τοίχο στη ΒΔ πλευρά. Η πρώτη απόφαση απαλλοτρίωσης κηρύσσεται από το ΚΑΣ το 1964 και ακολουθεί εκείνη του 1972. Το θέμα επανέρχεται το 1993 επί Μελίνος Μερκούρη, όμως η απόφαση απαλλοτρίωσής του αποσύρεται από τον μετέπειτα υπουργό Πολιτισμού Θ. Μικρούτσικο υπέρ της διεξαγωγής ανασκαφής που θα έδειχνε αν σώζονται κατάλοιπα στους ελεύθερους χώρους για να προχωρήσει ακολούθως η απαλλοτρίωση. Η ανασκαφή ό-

μως που διεξάγεται από την Γ' ΕΠΚΑ πραγματοποιείται σε μικρή κλίμακα. Η συνεδρίαση του ΚΑΣ το 1995 εντάσσει το θέμα της απαλλοτρίωσης στον προϋπολογισμό που αφορά στην ενοποίηση των αρχαιολογικών χώρων, που όμως και πάλι δεν υλοποιείται. Ακολουθούν οι αποφάσεις του 2001, 2002 και 2003 που τέθηκαν υπέρ της απαλλοτρίωσης, έμειναν όμως σε εκκρεμότητα.

Και ερχόμαστε στο σήμερα...

Μετά την προσφυγή των ιδιοκτητών στον Συνήγορο του Πολίτη, που έφερε για μια ακόμα φορά το θέμα στο ΚΑΣ, οι ιδιοκτήτες ζητούν την απελευθέρωση των ιδιοκτησιών τους μετά την πάροδο σαράντα ετών δέσμευσής τους, για την ενδεχόμενη εκμετάλλευσή τους. Από την άλλη η Ελληνική Εταιρεία για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και ο Σύλλογος Αρχιτεκτόνων θεωρούν την περιοχή τοπόσημο και μάχονται για την απαλλοτρίωση του οικοδομικού τετραγώνου και την πολιτιστική διαμόρφωσή του, δεδομένης της ιστορικής αξίας του.

Για την τύχη όμως της περιοχής θα αποφανθεί εκ νέου το ΚΑΣ, αφού πραγματοποιήσει την προγραμματισμένη αυτοψία του... Εις αναμονή λοιπόν!

ΘΕΑΝΩ ΣΕΡΓΙΟΥ

Οι αρχαίοι Αθηναίοι με την κατασκευή του ιερού της **Αρτεμίδας** στο Μετς, που βρισκόταν πάνω στη σημερινή οδό Αρδηττού, τίμησαν τους νικητές του **Μαραθώνα**. Οι Τούρκοι το 1778 το κατεδάφισαν για να χτίσουν με τις πέτρες του το τείχος της Αθήνας. Σήμερα, το υπουργείο Πολιτισμού επιχειρεί να σβήσει και το τελευταίο ίχνος του και να επιτρέψει την οικοδόμησή του!

Από το 1964, ακριβώς πριν από 41 χρόνια, επιφανείς αρχαιολόγοι της εποχής, μέλη του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου, γνωμοδότησαν υπέρ της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης όλου του οικοδομικού τετραγώνου. «Πρόκειται περί ενός των επιφανέστερων μνημείων των αρχαίων Αθηνών ακόμα κι αν αποδεικνύεται τελικώς ότι δεν υπάρχουν λείψανα διά την σπουδαιότητα του ναού ο οποίος υπήρχε εις την θέσιν» υποστήριξαν οι αρχαιολόγοι Χ. Καρούζος, Λ. Πολίτης, Ι. Κόντης, Μ. Χατζηδάκης κ.ά. Πρότειναν μάλιστα

στον ήδη δεσμευμένο χώρο, συντέλεσαν στο να μη κηρυχθεί η απαλλοτρίωση και να γίνει αντ' αυτής η προαναφερόμενη ανασκαφή» καταγγέλλει σήμερα στο υπόμνημά της προς τον πρωθυπουργό (και υπουργό Πολιτισμού) **Κ. Καραμανλή**, η Επιτροπή κατοίκων για την προστασία του χώρου.

Στις αρχές της περασμένης εβδομάδας συνεδρίασε για μία ακόμα φορά το ΚΑΣ με θέμα την ανατομική για έγκριση ή μη της κατεδάφισης των υφιστάμενων κτισμάτων στο συγκεκριμένο οικοδομικό τετράγωνο και για τη διενέργεια ανασκαφής. Κατέληξαν ότι πρέπει να πραγματοποιήσουν πολύ σύντομα αυτοψία στο χώρο και μετά, αφού συσχεθούν, να εκδώσουν τελική απόφαση. «Πρόσχημα για τη μεθόδευση της άδειας ανοικοδόμησης πάνω στα αρχαία ερείπια που έχτισε ο Καλλικράτης» την χαρακτήρισε ο αρχιτέκτονας **Παντελής Νικολακόπουλος**, από το Σύλλογο Αρχιτεκτόνων.

■ «Δεν χρειάζεται άλλη ανασκαφή για να διαπιστωθεί η αρχαιολογική, μνημειακή και ιστορική αξία του ναού και της τοποθεσίας», είπε στην «Κ.Ε.» ο **Ιωσήφ Ευφραιμίδης**, αρχιτέκτονας, μέλος της Πρωτοβουλίας Κατοίκων του Μετς. «Δεν νοείται κάθε φορά που οι ιδιοκτήτες αιτούνται να οικοδομήσουν, επειδή το υπουργείο Πολιτισμού δεν προχωρεί στην απαλλοτρίωση, να επανεξετάζεται η τεκμηριωμένη σημαντικότητα του χώρου και να προτείνονται ανασκαφικές έρευνες σαν προϋπόθεση για μια εκ νέου απόφαση».

Και είναι χαρακτηριστικό ότι ο υπό απαλλοτρίωση χώρος αποτελείται μόνο από λίγα ερειπωμένα σπίτια, έτοιμα να καταρρεύσουν, που χτίστηκαν στις αρχές του προηγούμενου αιώνα, ακριβώς πάνω στα θεμέλια του ναού. Αυτό που είναι εμφανές είναι τμήμα βράχου και ένας αναλημματικός τοίχος (με λαξεύματα) επί της οδού Αρδηττού, ρωμαϊκοί τάφοι και ό,τι άλλο κάτω από τα χαλάσματα των σπιτιών.

Αρχαιολογική τοποθεσία

Στα μουσεία του Βερολίνου και της Βενετίας υπάρχουν αρχιτεκτονικά μέλη του ναού καθώς και σχέδια και μελέτες αρχιτεκτόνων και περιηγητών. Το σημαντικότερο όμως είναι ότι η ιστορία του χώρου διδάσκεται από αρχαιολόγους και ιστορικούς στους φοιτητές αρχαιολογικών σχολών και κλασικών σπουδών στην Ελλάδα και το εξωτερικό!

■ «Είναι λοιπόν το μόνο παραίλισιο ιερό που έχει διασωθεί στον Ν.Α. όχθη του Ιλισού και παραμένει μια αρχαιολογική και ιστορική τοποθεσία στο ιστορικό κέντρο της Αθήνας που διατηρεί μέχρι σήμερα αλώβητη τη γεωγραφική μορφολογία της περιοχής», μας επισημάνει ο Ι. Ευφραιμίδης. «Αυτό το μνημείο θα καταστρέψουμε...»

■ «Το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων δεν έχει χρήματα για να προχωρήσει άνετα στην απαλλοτρίωση, αν και κανείς δεν αμφισβητεί την ιστορικότητα του χώρου, όμως πρέπει να εξετάσουμε το θέμα», είπε στη «Κ.Ε.» η **Αικατερίνη Κυπαρίση**, διευθύντρια προϊστορικών και κλασικών αρχαιοτήτων του υπ. Πολιτισμού. Ήταν η εισηγήτρια στην τελευταία συνεδρίαση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου για να γίνει ανασκαφή στο χώρο και να διαπιστωθεί τι υπάρχει. Φαίνεται ότι το σενάριο που εξετάζεται είναι να διατηρηθεί ένα μικρό τμήμα του χώρου και ο υπόλοιπος να αποδοθεί στους ιδιοκτήτες για οικοδόμηση.

Ενα πάντως είναι σίγουρο. Αν οι αρχαίοι Αθηναίοι είχαν φωνή, θα μας κατηγορούσαν τουλάχιστον για ιεροσυλία και οι αρχαιολόγοι όλου του κόσμου για καταστροφείς της ιστορικής μνήμης και του αρχαίου πολιτισμού!

Του ΣΠ. ΦΡΕΜΕΝΤΙΤΗ

Από αναβολή σε αναβολή πηγαίνει η απαλλοτρίωση του οικοπέδου με αρχαία στο Μετς

Το οικοδομικό τετράγωνο όπου βρίσκονται τα θεμέλια του ιερού της Αρτέμιδας.

από τότε να διαμορφωθεί «σε αρχαιολογικό χώρο ελεύθερο και επισκέψιμο».

Χρειάστηκε να γνωμοδοτήσει το ΚΑΣ άλλες επτά φορές και να περάσει η υπόθεση από 40 κύματα -και αντίστοιχα χρόνια- χωρίς να υπάρξει ούτε ένας πόντος εξέλιξης! Όσοι ασχολούνται με το θέμα μιλούν για οικονομικά συμφέροντα που μπλοκάρουν τις διαδικασίες και για περιέργες μεθοδεύσεις που φθάνουν έως και τις πολιτικές παρεμβάσεις...

■ Είναι χαρακτηριστικό ότι το 1993 κυριολεκτικά στο παραπέντε αποσύρθηκε από το Εθνικό Τυπογραφείο η διυπουργική απόφαση για την απαλλοτρίωση του χώρου, που υπέγραφε η αείμνηστη **Μελίνα Μερκούρη**. «Προφανώς συμφέροντα του τότε υπουργού Τουρισμού **Δ. Λιβανού**, του οποίου ο υιός Κωσμάς Λιβανός αγόρασε το 1990 ιδιοκτησία

«Πήγα κόντρα σε όλους αυτούς που

«Είμαι στο Μιλανέλο, πιάνω το στίλο στο χέρι για να υπογράψω το συμβόλαιο με τη Μίλαν, έχοντας δίπλα μου τον κ. Γκαλιάνι. Σφίγγω τη γροθιά στο αριστερό μου χέρι, υπογράφω, κοιτάω στον ουρανό και λέω από μέσα μου: "Ναι, ρε μάγκα, ενάντια σε όλους, έτσι. Κόντρα σε όλους σε πίκραναν και δεν πίστεψαν σε σένα"».

Συνέντευξη στον
ΔΗΜ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΕΛΛΗ

«Βαμμένος»
Ολυμπιακός
φεύγει με τον
πιο άσχημο
τρόπο, το 2003.
Στις 5 Ιουλίου,
η μεγάλη Μίλαν
τον εντάσσει στο

Ο Δημήτρης Ελευθερόπουλος ποτέ δεν ήταν αυτό που αποκαλούμε ο συνηθισμένος αθλητής ή ο συνηθισμένος άνθρωπος. Έχει δικό του κώδικα επικοινωνίας, ξεχωριστό τρόπο σκέψης, διαφορετική αντίληψη των πραγμάτων, η οποία, βέβαια, τον οδήγησε έως σήμερα στο να έχει καλούς, πιστούς φίλους, αλλά και φανατικούς εχθρούς.

Η μετεγγραφή του στη Μίλαν (επικυρώθηκε την Τρίτη 5 Ιουλίου στο Μιλάνο) εξέπληξε τους πάντες στην Ελλάδα. Ακόμη και ο ίδιος δεν μπορούσε να το πιστέψει όταν του

Ιούλιο. Με τη φανέλα της Μίλαν, δίπλα σε Βόγκελ, Βιέρι, Αντσελόνι, Γκαλιάνι, Μαλιντίνι και Γιουκουλόφσκι...

«πας στη Μίλαν». Όμως, ελάτε στη θέση του. Από τις γειτονιές στο Χατζηκυριάκειο στον Πειραιά, όταν έπαιζε με μια μπάλα στο δρόμο κάτω από το σπίτι του ξεκίνησε ο «Ελέ». Ένα φτωχόπαιδο, που είχε τρέλα με το ποδόσφαιρο και τη θέση του τερματοφύλακα, αγωνιζόμενος με φίλους στις αλάνες της Σχολής Ναυτικών Δοκίμων.

• «Ολη μέρα στο βίντεο έβλεπα παλαιούς γκολκίπερ σε αγώνες, για να δω τι δεν κάνω καλά, τι πρέπει να μάθω, πώς να εξελιχθώ. Και αυτό δεν το έκανα μόνο μικρός. Παίρναμε πρωταθλήματα, νταμπλ με τον Ολυμπιακό, παίζαμε κάθε

χρόνο στο Τσάμπιονς Λιγκ, όμως, εγώ εκεί, στην τρέλα μου, τι κάνει ο Μπουφόν, τι κάνει ο Καν». Τα πάνω και τα κάτω στην 11χρονη καριέρα του Δημήτρη Ελευθερόπουλου πολλά. Στα 16 του βρέθηκε στην πρώτη ομάδα του Ολυμπιακού, αλλά στα 17 του πήγε στην Προοδευτική και τη Β' Εθνική. Επέστρεψε στους «ερυθρόλευκους» την επόμενη σεζόν (1996) επί Ντούσαν Μπάγεβιτς και στα 19 του έγινε βασικός γκολκίπερ στον Ολυμπιακό, αντικαθιστώντας τον Αλέκο Ράντο που ήρθε σε διένεξη με τον σέρβο τεχνικό.

Η καριέρα του έπαιρνε ανοδική πορεία, οι σχέσεις του με τους οπαδούς της πειραιϊκής ομάδας άριστες, αλλά τα πρώτα μαύρα σύννεφα, η ρήξη με τη διοίκηση και τη «Θύρα 7» εμφανίστηκαν το 2002, όταν στο ματς του κυπέλλου UEFA με τη Λίβερπουλ στο ΟΑΚΑ (2-2), ο κόσμος τον αποδοκίμασε για κάποιες άστοχες εξόδους και ο «Ελέ» πέταξε προκλητικά την μπάλα πλάγια. Το τελειωτικό χτύπημα ήρθε στις 10 Δεκεμβρίου 2003, μετά την ήττα με 7-0 του Ολυμπιακού στο Τορίνο από τη Γιουβέντους.

«Δεν μου φέρθηκαν καλή»

Ο έλληνας γκολκίπερ πληρώνει το μάθημα της ήττας και μάλιστα φεύγει από την πειραιϊκή ομάδα με τον χειρότερο τρόπο (με προπονήσεις μόνος του στις 7 το πρωί, ανακοινώσεις της ΠΑΕ με πόσα χρήματα αμείβεται και πόσα συνολικά έχει εισπράξει από τον Ολυμπιακό).

• «Η αλήθεια είναι ότι το ξεφτίλισαμε και οι δύο πλευρές. Έκανα λάθος τότε, όπως λάθος έκανε και ο Ολυμπιακός. Αν γύρναγα πίσω το ρολόι, θα χειριζόμουν διαφορετικά την κατάσταση. Εχω καλές σχέσεις με τον κ. Κόκκαλη και τον κόσμο του Ολυμπιακού. Είμαι Ολυμπιακός από την ημέρα που γεννήθηκα. Ορισμένοι, όμως, δεν μου φέρθηκαν σωστά. Πικράθηκα πολύ. Από την κορυφή έφθασα πάλι στον

πάτο και έκανα προπονήσεις μόνος μου στη Βάρη με τον γυμναστή και φίλο μου, τον Καρβουνίδη, αλλά δεν το έβαλα κάτω. Είπα "θα σηκώσεις το κεφάλι, θα πας στο εξωτερικό". Πήγα στη Ιταλία, τη Μεσίνα, είπα "θα δουλέψεις, να παίξεις, να δείξεις ποιος είσαι, να μείνεις ένα χρόνο εδώ και έπειτα θα κοιτάξουμε για ψηλότερα".

»Τον έναν χρόνο που ήμουν στη Μεσίνα σκέφτηκα πολλά πράγματα. Για τον εαυτό μου, την καριέρα μου και ξέρω πια ότι έκανα λάθος που δεν έφυγα νωρίτερα από τον Ολυμπιακό. Από το 1998 έπρεπε να φύγω από την Ελλάδα, μετά το νταμπλ και την τρελή πορεία στο Τσάμπιονς Λιγκ, που φθάσαμε μία ανάσα από την τετράδα της διοργάνωσης. Δεν με έδινε, όμως, ο Ολυμπιακός. Γι' αυτό και στη Μεσίνα τους είπα για ένα χρόνο, δεν ήθελα περισσότερο. Το ίδιο είπα και στον κ. Γκαλιάνι στη Μίλαν».

Ο Δ. Ελευθερόπουλος μπορεί να ζήτησε από τον αντιπρόεδρο της Μίλαν να υπογράψει μονοετές συμβόλαιο, αλλά ο Αντριάνο Γκαλιάνι, αφού πρώτα τον κοίταξε με απορία, του είπε: «Θα έχουμε τα δικαιώματά σου για τρία χρόνια. Σε θέλουμε εδώ στο Μιλάνο. Είναι εκπληκτικό αυτό που συνέβη με σένα. Όσοι έρχονται στη Μίλαν θέλουν αρκετά χρόνια συμβόλαιο και καλά χρήματα για να εξασφα-

Οι... «Νεοαθηναίοι» τιμούν και πάλι τους Μαραθωνομάχους... «επελαύνοντας»

της Μουσίσσας Μπετονίου

ΑΝΤΙ/29-7-05

Μετά την ασεβή καταστροφή του χώρου της ιστορικής μάχης (κωπηλατοδρόμιο), απειλείται και ο καθιερωμένος χώρος εορτασμού της επετείου της μεγάλης νίκης προς εκπλήρωση του τάματος που είχαν κάνει οι Αθηναίοι στη θεά Αρτέμιδα: ο παλιός αρχαιολογικός χώρος του ναού της Αγροτέρας Αρτέμιδος στο Μετς.

Το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο το 1964 γνωμοδότησε υπέρ της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης ολόκληρου του οικοδομικού τετραγώνου (1.390,7 τ.μ.) που περιβάλλεται από τις οδούς Αρδηττού-Κούτουλα-Θωμοπούλου και Κεφάλου: «...πρόκειται περί ενός των επιφανεστέρων μνημείων των αρχαίων Αθηνών, ακόμα και αν αποδεικνύεται τελικώς ότι δεν υπάρχουν λείψανα, διά την σπουδαιότητα του ναού ο οποίος υπήρχε εις την θέσιν» και αποφάσισε τη διαμόρφωσή του «σε αρχαιολογικό χώρο ελεύθερο και επισκέψιμο».

Τι άλλαξε μετά σαράντα χρόνια; Γιατί καλείται για πολλοστή φορά (επτά φορές από το 1964 μέχρι τις 2.7.2003, ημερομηνία της τελευταίας ομόφωνης γνωμοδότησης υπέρ της απαλλοτρίωσης) το ΚΑΣ να αποφασίσει ξανά και μάλιστα με θέμα την οικοδόμηση ή μη του οικοδομικού τετραγώνου και όχι την έγκριση επανακήρυξης σε αναγκαστική απαλλοτρίωση;

Το μόνο που έχει αλλάξει στο δεσμευμένο οικοδομικό τετράγωνο, εκτός του ότι έχει παραμείνει η μόνη πλέον «ανάσα» της ιστορικής τοπογραφίας της παριόσιας περιοχής, είναι το ιδιοκτησιακό καθεστώς: το 1990 ο γιος του τότε υπουργού Τουρισμού Δ. Λιβανού, Κοσμάς Λιβανός, αγόρασε έναντι 8.835.750 δρχ. ιδιοκτησία 231,30 τ.μ.

επί του δεσμευμένου οικοδομικού τετραγώνου.

ΠΩΣ ΕΞΥΦΑΙΝΕΤΑΙ Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΠΟΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ

18.1.72: Το ΚΑΣ γνωμοδοτεί ξανά υπέρ της απαλλοτρίωσης και εκδίδεται η ΚΥΑ 2162/1198/24.04.1973 (ΦΕΚ Δ' 142/19.05.73) με την οποία κηρύσσεται σε αναγκαστική απαλλοτρίωση το οικοδομικό τετράγωνο.

5/23.04.74: Το ΚΑΣ γνωμοδοτεί υπέρ της ανάκλησης, διότι οι λόγοι της απαλλοτρίωσης είναι αόριστοι.

14/13.4.93: Μετά από νέα αίτηση των ιδιοκτητών, το ΚΑΣ γνωμοδοτεί ομόφωνα υπέρ της απαλλοτρίωσης, επειδή «βάσει της σχετικής βιβλιογραφίας αλλά και των ανασκαφικών ερευνών που διεξήχθησαν, εκεί τοποθετείται το ιερό της Αγροτέρας Αρτέμιδος, ένα από τα πλέον εξέχοντα μνημεία της κλασικής περιόδου» και επειδή «διαπιστώνονται στον χώρο αρχαιολογικά στοιχεία από μεταγενέστερες της κλασικής περιόδου επεμβάσεις».

Τον ίδιο χρόνο (1993) –επί υπουργίας Μελίνας Μερκούρη– κηρύσσεται με διυπουργική απόφαση η απαλλοτρίωση, με αξία 194.698.000 δρχ.

ΤΟ ΣΤΡΙΒΕΙΝ ΔΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΣΚΑΦΗΣ

26.7.94: Ο νέος υπουργός Πολιτισμού Θ. Μικρούτσικος αποσύρει την απόφαση

από το εθνικό τυπογραφείο και παραπέμπει στις 26.7.94 το θέμα στο ΚΑΣ, που αποφασίζει αναβολή της απαλλοτρίωσης ζητώντας να διεξαχθεί ανασκαφή προκειμένου να διαπιστωθεί αν «σώζονται κατάλοιπα αρχαίων στους ελεύθερους χώρους», με σκοπό να αρθούν οι δεσμεύσεις. Ακολουθεί θύελλα διαμαρτυριών από οργανώσεις, φορείς και τον Τύπο και προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας.

Στην ανασκαφή που διεξάγεται σε πολύ περιορισμένη κλίμακα από τη Γ' ΕΠΚΑ, με υπεύθυνη την αρχαιολόγο κα Ε. Λυγκούρη, αποκαλύπτονται εκ νέου οι πρωτοχριστιανικοί τάφοι που είχε ανακαλύψει ο Α. Σκιάς (1897) επιτρέποντας να επανατοποθετηθεί με ακρίβεια το διάγραμμα της βάσης του ναού κάτω από τα ερείπια των οικιών Κ. Λιβανού και του Κ. Γιακουμάτου. Οι ανασκαφές στα σημεία αυτά δεν διεξάγονται. Η Γ' ΕΠΚΑ αναφέρει ότι λόγω υπόγειων στις οικίες αυτές η βάση του ναού έχει καταστραφεί. Αυτό αμφισβητείται, διότι στην οικία Γιακουμάτου δεν υπάρχει υπόγειο και στην οικία Λιβανού οι κατόψεις και τα σχέδια του Α. Σκιά αναφέρουν σ' αυτό το σημείο βαθούλωμα του εδάφους. Άλλωστε οι λιθόκτιστες οικίες των αρχών του 20ού αιώνα θεμελιωνόνταν πάνω στο βράχο.

24.1.95: Η συνεδρίαση του ΚΑΣ καταλήγει ομόφωνα υπέρ της ισχύος της 14/13.4.93 παλαιότερης γνωμοδότησης περί απαλλοτρίωσης όλου του οικοδομικού τετραγώνου και αναφέρεται ότι το ποσόν θα συμπεριληφθεί στον προϋπολογισμό για την ενοποίηση των αρχαιολογικών χώρων.

22.6.95: Δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (αρ. φύλλου 431/

22.7.95) η κήρυξη της απαλλοτρίωσης υπέρ του Δημοσίου που θα αντιμετωπισθεί από το Υπ. Πολιτισμού» (έργα ενοποίησης των αρχαιολογικών χώρων της Αθήνας) με κοινή απόφαση των υπουργών Πολιτισμού και Οικονομικών.

Ενώ έχει οριστεί (υπερδιπλασιαζόμενο) το ποσό της απαλλοτρίωσης σε 472.000.000 δρχ. (ΥΠΠΟ/ΑΠΑΛ/Φ270/57265/992/23.12.98), και πάλι δεν υλοποιείται και η προθεσμία απόδοσης της αποζημίωσης λήγει στις 19.8.99.

ΛΙΒΑΝΟ ΣΤΗΡΙΖΟΥΜΕ... ΜΑΡΑΘΩΝΟΜΑΧΟΥΣ ΧΑΡΑΜΙΖΟΥΜΕ

15.2.01: Με υπογραφή του υπουργού Ευ. Βενιζέλου απορρίπτεται η νέα πρόταση για σύνδεση του ναού της Αγροτέρας Αρτέμιδος με το χώρο του Ολυμπίου, διότι κρίνεται ότι θα δημιουργούσε προβλήματα «στατικότητας» στις παρακείμενες πολυκατοικίες, και αποφασίζεται ότι η νέα διαμόρφωση του χώρου θα αντιμετωπισθεί «μόνον εφόσον συντελεσθεί απαλλοτρίωση και κατεδάφιση των σύγχρονων κτισμάτων».

Η απαλλοτρίωση του οικοδομικού τετραγώνου με αριθμό 1001242/14/0010/25.1.02 (ΦΕΚ78/12.2.02) ανακαλείται αυτοδίκαια από τους υπουργούς Α. Φωτιάδη και Ευ. Βενιζέλο.

ΔΩΣΕ ΘΑΡΡΟΣ ΣΤΟ ΧΩΡΙΑΤΗ

13/27.3.02 και 2.7.03: Μετά από παρεμβάσεις των ιδιοκτητών, που ζητούν την απελευθέρωση των ακινήτων τους λόγω λήξης της προθεσμίας καταβολής της αποζημίωσης, το θέμα περνάει από το ΚΑΣ στις 27.03.02 και τέλος, ενώ γνωμοδοτεί ομόφωνα (32/2.7.03) ξανά υπέρ της επανακήρυξης σε απαλλοτρίωση, η απόφαση του υπουργού εκκρεμεί.

Στις 29.9.03 η διευθύντρια Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων απευθύνεται προς την Δ/ση Τοπογραφικών Εφαρμογών του ΥΠΕΧΩΔΕ για να ζητήσει τη συμμετοχή του στην απαλλοτρίωση. Στις 26.3.04 με έγγραφό της η διευθύντρια του τμήματος κα Κοσμόγλου απαντά ότι το ΥΠΕΧΩΔΕ μπορεί να συμμετέχει με την προϋπόθεση τη δημιουργία κοινόχρηστου χώρου.

Ο ΕΠΙΜΕΝΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Στις **8.10.04** οι ιδιοκτήτες απευθύνονται με έγγραφό τους στο γραφείο του υφυπουργού ζητώντας αναπομπή στο ΚΑΣ με αίτημα την άμεση απελευθέρωση των ακινήτων τους και την έγκριση οικοδόμησης του οικοδομικού τετραγώνου.

ΤΟ ΣΤΡΙΒΕΙΝ ΔΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΣΚΑΦΗΣ Νο 2

Στις **7.12.04** η Γ' ΕΠΚΑ προτείνει στο ΓΔΑΠΚ-ΔΠΚΑ Τμήμα Αρχαιολογικών Χώρων την κατεδάφιση των ετοιμόρροπων κτηρίων και ανασκαφή στα σημεία που δεν έχουν ερευνηθεί, για να απαντήσει στους ιδιοκτήτες αν μπορούν να κτίσουν ή όχι και με ποιους όρους.

ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΠΟΥ ΧΑΡΑΞΕ Ο ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Στις 21.12.04 αναπέμπεται στο ΚΑΣ με απόφαση του υφυπουργού κ. Τατούλη το θέμα «Έγκριση ή μη οικοδόμησης στο οικοδομικό τετράγωνο που περιβάλλεται από τις οδούς Αρδηττού-Κούτουλα-Θωμοπούλου-Κεφάλου». Για πρώτη φορά μετά από σαράντα χρόνια το θέμα τίθεται όχι ως απαλλοτρίωση ή μη του οικοδομικού τετραγώνου, αλλά ως έγκριση ή μη της οικοδόμησής του.

Ακολουθούν από τους τοπικούς φορείς και τις μη κυβερνητικές οργανώσεις διαμαρτυρίες προς το ΥΠΠΟ, που δημοσιεύονται στον Τύπο. Η αναπομπή αναβάλλεται. Οι τοπικοί σύλλογοι ζητούν τα πρακτικά των τελευταίων συνεδριάσεων του ΚΑΣ, τα οποία αρνείται να δώσει η πολιτική ηγεσία.

Στις **6.7.05**, μετά από 6 μήνες αναμονή, 2 εξώδικες διαμαρτυρίες και μια ειρσαγγελική παραγγελία στην οποία ζητείται ανάκληση από το υπουργείο αλλά δεν γίνεται δεκτή, παραχωρούνται τα πρακτικά ΚΑΣ 13/27.3.02 και 32/2.7.03. Στα τελευταία πρακτικά αναφέρονται οι βλέψεις τριών ιδιοκτητών (Φύσσας, Λιβάς, Λιβανός) για οικοδόμηση του αρχαιολογικού χώρου με προσφορές από κατασκευαστικές εταιρείες και η πληροφορία ότι δυο εταιρείες, η ΝΙΑΛΚΟ και ΝΡΑΛΦΟ, έχουν αποκτήσει πρόσφατα ιδιοκτησίες στο χώρο.

ΤΟ ΣΤΡΙΒΕΙΝ ΔΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΣΚΑΦΗΣ Νο 3

Στις **10.7.05**, τέσσερις ημέρες αργότερα, το θέμα αναπέμπεται στο ΚΑΣ αιφνιδώς με τον νέο τίτλο: «Έγκριση ή μη καθαίρεσης υφισταμένων κτισμάτων για τη διενέργεια ανασκαφικής έρευνας στο οικοδομικό τετράγωνο που περιλαμβάνεται από τις οδούς Αρδηττού-Κούτουλα-Θωμοπούλου-Κεφάλου». Στο ΚΑΣ παρευρίσκονται οι εξής οργανώσεις: Ελληνική Εταιρεία για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Εξωραϊστικός Αθλητικός Σύλλογος «Αρδηττός», Σύλλογος Προστασίας Παριλισίων Περιοχών «Ο Παριλίσιος», η Πρωτοβουλία κατοίκων Μετς και ο ΣΑΔΑΣ, και διαβάζεται ψήφισμα διαμαρτυρίας από το ICOMOS. Παρευρίσκονται επίσης εκπρόσωποι των ιδιοκτητών και των κατασκευαστικών εταιρειών.

Το ΚΑΣ αναβάλλει την απόφασή του για να διεξαχθεί από τα μέλη του αυτοψία.

ΟΙ ΙΕΡΕΣ ΟΧΘΕΣ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ

Ο ναός της Αγροτέρας Αρτέμιδος (τμήμα της ζωφόρου του βρίσκεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο, λεπτομερή σχέδια αποτύπωσης μελών του καθώς και η αποτύπωση ολόκληρου του ναού, ο οποίος σωζόταν μέχρι τον 18ο αι., στα μουσεία της Βενετίας και του Βερολίνου) έχει τόσο μεγάλη ιστορική και αρχαιολογική αξία ώστε, ανεξάρτητα από το τι λείψανα υπάρχουν ή όχι στο ελάμαχο οικοδομικό τετράγωνο, η τυχόν ανοικοδόμησή του θα ισοδυναμούσε με παρόμοια ενέργεια επί του βράχου της Ακροπόλεως, αν τα καταγεγραμμένα και τεκμηριωμένα μνημεία του, των οποίων μέλη φυλάσσονται σε διάφορα μουσεία, δεν είχαν αφήσει λείψανα επί τόπου - μνημείο είναι και ο ιερός βράχος.

■ Την πρώτη φορά, δηλαδή, πέφτα το καλοκαίρι, το λιμάνι της Νέας Πάρφου στο δάμο Ελευθερίας Καβάλας τη "γλίτωσε" και δεν σπέκτησε μια τεράστια πεζογέφυρα, που να συνδέει την ξηρά με το απέναντι νησί. Το ΚΑΣ ύστερα από αυτοψία είχε αποφασίσει το σήμα, προκειμένου να μην αλλάξει η περιοχή, καθώς διαρκώς είναι αρχαίο οικισμό και τό έρευνα της βυζαντινής Αρχαιολογίας. Προχθές το θέμα επανήλθε στο ΚΑΣ (ύστερα από ανατομή) γραφανάς του κφ. Πολυπράου Π. Τσιουλή με τροποποιημένο το σήμα του δάμου: Η πεζογέφυρα να γίνει πλάτος γέφυρα με μικρότερο πλάτος, ενώ με μερίστρια μήκος και πλάτος να γίνουν και οι κυματοθραύστες. Η 12η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων επιμένει ότι πρόκειται "για σφάλμα αισθητική παρέμβαση". Η Διεθνής Βυζαντινών Αρχαιοτήτων εξακολουθεί να κρίνει ότι "η κατασκευή επιβαρύνει αισθητικά" Ωστόσο η πύλη πεζογέφυρα εγκρίθηκε με όρους: Να μη γίνεται ελλειμματικός σκαφέν και ο δάμος να μην κάνει καμία κατασκευή στο απέναντι νησί. Η τήρηση των όρων είναι θέμα προς έλεγχο να χράναι πτω έρχονται...

Ναός Αγροτέρας:

Αυτοψία πριν την κατεδάφιση

Με σημαία την κατεδάφιση των παλιών ετοιμόρροπων σπιτιών για τη διενέργεια ανασκαφής στα θεμέλιά τους, επανήλθαν οι ιδιοκτήτες του οικοδομικού τετραγώνου στο οποίο βρίσκονται τα κατάλοιπα του ναού της Αγροτέρας Αρτέμιδος στην περιοχή Αρδηττού, στο Μετς.

Η υπόθεση αυτή έχει απασχολήσει από το 1962 μέχρι το 1995 δέκα φορές το Κε-

ντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, το οποίο εξέδωσε και τις δέκα φορές την ίδια γνωμοδότηση. Ήταν υπέρ της απαλλοτρίωσης του οικοπέδου και της ανάδειξης των αρχαίων ερειπίων. Μάλιστα, το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων προέβη δύο φορές σε εκτίμηση της αξίας του οικοπέδου συνολικής έκτασης 1.390 τ.μ. Την πρώτη φορά (το 1999) το ποσόν ανερχόταν στα 472 εκατ. δρχ. και τη δεύτερη (το 2001) στα 534 εκατ. δρχ. Αλλά αυτή η απαλλοτρίωση δεν έγινε ποτέ, με αποτέλεσμα να έρθει εκ νέου το ζήτημα στο ΚΑΣ και να ακουστούν πάλι οι φωνές προστασίας του μνημείου, αλλά και οι φωνές διαμαρτυρίας των ιδιοκτητών που επί τέσσερις δεκαετίες περιμένουν να δοθεί λύση.

Η προχθεσινή συζήτηση μας γύρισε 43 χρόνια πίσω. Ήταν το 1962 όταν ο αρχιτέκτονας Ι. Τραυλός ανακάλυψε στα έργα διανοίξης της οδού Αρδηττού τον αναλημματικό τοίχο του ναού, πίσω από αυτόν πολλά αγγεία και τον μεγάλο προεξέχοντα βράχο στον οποίο ήταν κτισμένος. Τότε, για να σω-

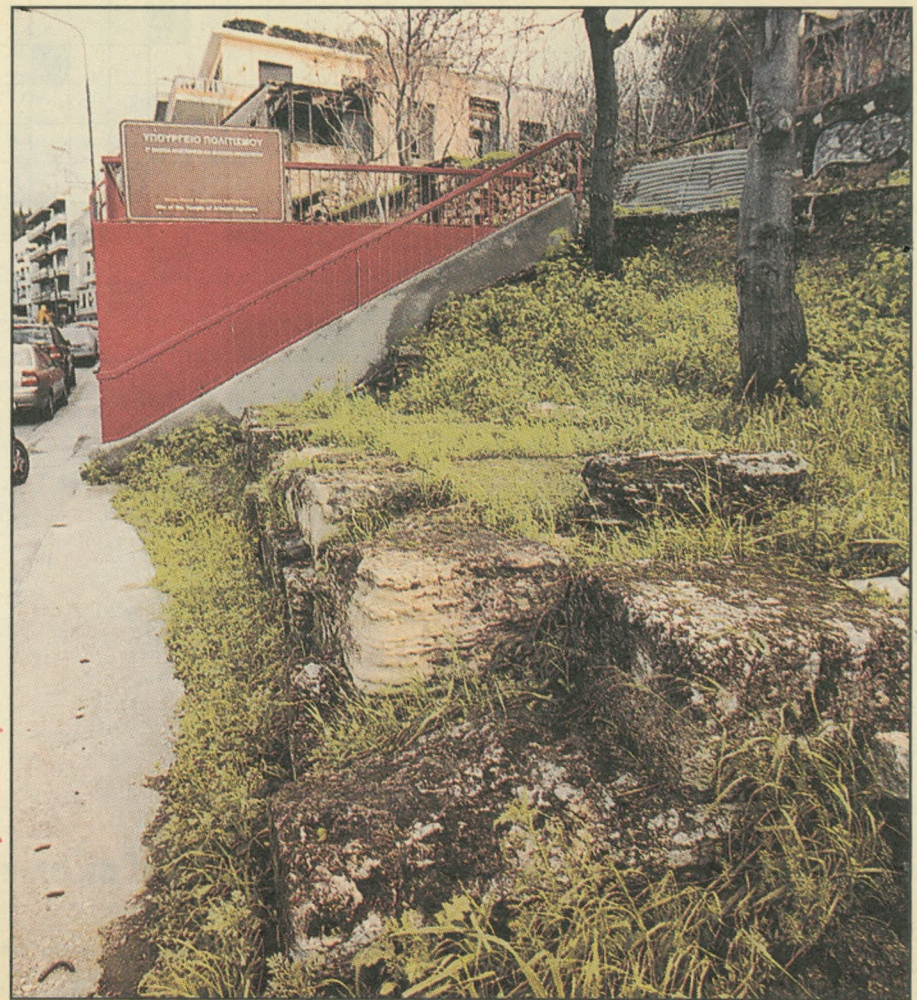
θούν τα ευρήματα, έγινε παράκαμψη του δρόμου και δύο χρόνια μετά όταν οι ιδιοκτήτες του οικοπέδου ζήτησαν να κτίσουν, οι επιφανέστεροι αρχαιολόγοι και πνευματικοί άνθρωποι της εποχής Χ. Καρούζος, Λ. Πολίτης, Ι. Κόντης, Μ. Χατζηδάκης, Ν. Πλάτων, Χ. Μακαρόνας είχαν υποστηρίξει τη διατήρηση του αρχαιολογικού χώρου ως ελεύθερου και επισκέψιμου, παρ' όλο που

δεν έχουν σωθεί αρχιτεκτονικά λείψανα γιατί «...πρόκειται περί ενός των επιφανέστερων μνημείων των αρχαίων Αθηνών».

Ο ναός της Αγροτέρας Αρτέμιδος κατεδαφίστηκε από τον Χασεκί το 1860. Το υλικό του ενσωματώθηκε στο τείχος των Αθηνών. Συνεπώς, αρχαίο υλικό δεν

σώζεται, όπως είχε παρατηρήσει ο Τραυλός και επαναβεβαίωσε με ανασκαφές της το 1994 η αρμόδια Γ' ΕΠΚΑ. Ωστόσο, όλοι θεωρούν πως πρόκειται για «τοπόσημο μεγάλης σημασίας». Σώζεται και η πλήρης αποτύπωση του μνημείου από την εποχή του Μοροζίνι (στρατιωτικά σχέδια), όπως και η ακριβής θέση του. Αυτό που έχει απομείνει σήμερα είναι ένα ανάλημμα και τμήμα της φυσικής κοίτης του Ιλισού, επί της οποίας ήταν το μνημείο.

Οι περαστικοί από την οδό Αρδηττού βλέπουν μια σειρά από ερειπωμένα σπίτια, για τα οποία η Πολεοδομία προ τριετίας είχε δώσει άδεια κατεδάφισης. Με βάση αυτή την άδεια ζήτησαν οι ιδιοκτήτες και από την Αρχαιολογική Υπηρεσία την άδεια κα-

Τα αρχαία κατάλοιπα του ναού της Αγροτέρας Αρτέμιδος, στην περιοχή Αρδηττού, Μετς και πίσω, τα ερειπωμένα σπίτια

θαίρεσης των παλιών κτισμάτων και τη διενέργεια ανασκαφής. Το αίτημά τους όμως αυτό χαρακτηρίστηκε ως «παραισιωτικό» από τους εκπροσώπους της Ελληνικής Εταιρείας για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, όπως και από τους εκπροσώπους κάποιων εξωραϊστικών συλλόγων της περιοχής. Θεωρούν ότι «έτσι ανοίγει ο δρόμος για την οικοδόμηση του οικοπέδου». Οι εκπρόσωποι (δικηγόροι) των ιδιοκτητών απέδωσαν τις αντιδράσεις σε «ονειροφαντασιώσεις» και σε «ανεύθυνα δημοσιεύματα» και επέμεναν στην κατεδάφιση των κτιρίων και την ανασκαφή, την οποία θα μπορούσαν και να χρηματοδοτήσουν, όπως είπαν.

Η εισήγηση της διεύθυνσης Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, αλλά και της αρμόδιας Γ' Εφορείας ήταν υπέρ της κατεδάφισης των κτισμάτων και διε-

νέργειας ανασκαφής, από τα αποτελέσματα της οποίας θα μπορούσε να κριθεί τελικά το αίτημα των ιδιοκτητών. Ο αρχαιολόγος Π. Θέμελης εξέφρασε την αποψη ότι «οι ιδιοκτήτες θέλουν την κατεδάφιση γιατί ευελπιστούν να κτίσουν». Γι' αυτό πρότεινε «η ανασκαφή να έχει ένα και μοναδικό στόχο: την ανάδειξη των αρχαίων καταλοίπων».

Ο γεν. γραμματέας και πρόεδρος του ΚΑΣ, Χρ. Ζαχόπουλος, είπε πως «το θέμα είναι διπλό. Από τη μια τίθεται το ζήτημα της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς και από την άλλη της προστασίας των ατομικών δικαιωμάτων». Τάχθηκε υπέρ της καθαρής λύσης κι αν αυτή είναι η απαλλοτρίωση, να γίνει άμεσα. Τελικά, αποφασίστηκε να μεταβεί επί τόπου σύσσωμο το Συμβούλιο και να αποφασίσει.

N. ΚΟΝΤΡΑΠΟΥ-ΠΑΣΣΙΑ

Σταυρόλεξο

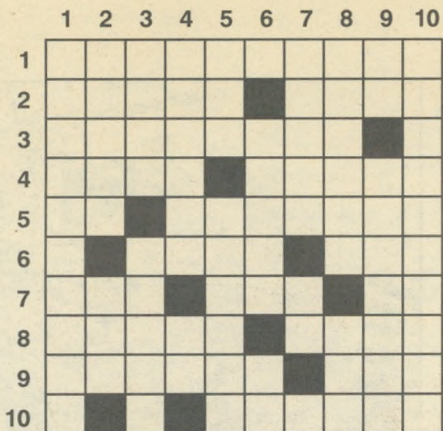
ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

Αριθμ.: 8.780

- Ο υποκριτικός συνώνυμός του.
- Ηρώιδα γνωστού παιδικού μυθιστορήματος.
- Αριθμημένες οι εδρες του.
- Αναδεικνύεται με εκλογές.
- Μπέρα από τον Αβραάμ του Ισραήλ. - Κατηγορία... αντικειμένων.
- Άρθρο. - Μικρόσωμο ψάρι (με άρθρο).
- Χαρακτηρίζονται ύστερα από σύγκριση. - Στον αιώνα αυτόν πέθανε ο Λούθηρος.
- Όρος της αντιφάσεως. - Μονολεκτική απάντηση. - Άγιος, όταν ακολουθείται από το... όνομά του.
- Επιφώνημα για τα πονιά. - Μία από τις μεγαλύτερες χώρες της Αφρικής.
- Ενα από τα κύρια πρόσωπα της τραγωδίας του Ευριπίδη «Ανδρομάχη» (αιτ.). - Πολλοί οι ασφαλισμένοι του.
- Τρόπος απόκτησης (γεν.).

ΚΑΘΕΤΑ

- Και αυτός τυφλώνει.
- Και σ' αυτά... ποντάρουν. - Διαρκεί ορισμένους μήνες (καθ.).
- Απαραίτητη στη μαντινάδα. - Σε όχθες ποταμών ή λιμνών θα τις δούμε.
- Η πτήση του υπήρξε σύντομη. - Τα σύμφωνα του... κουτσομπολιού.
- Παράγει μια κλωστική ύλη (καθ.). - Είναι και η «Απασιονάτα» του Μπετόβεν.
- Θεραπευτικό το περιεχόμενό τους. - Ο τίτλος έργου του Ζολά (αντίστρ.).
- Πέτρωμα που σχηματίζεται από καθίζηση. - Στον αιώνα αυτόν έζησε ο Μολιέρος.
- Είδος τουριού. - Όπλο της ομηρικής εποχής.
- Ξενική διάζευξη. - Πόλη της Λέσβου (αντίστρ.).
- Προσαρμόζεται σε πυροβόλο όπλο.

ΛΥΣΗ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

- ΜΑΥΡΙΤΑΝΙΑ
- ΑΣΠΑΛΑΚΕΣ
- ΚΕΝΤΑ - ΟΣΤΑ
- ΝΩΤΑ - ΑΝΤΟΝ
- ΡΥΤΑ - ΣΙΑ
- ΛΙΡΕΤΑ - ΕΠ
- ΤΙΚ - ΤΕ - ΟΛΟ
- ΑΝΑΠΗΡΟΙ
- ΜΗ - ΕΣΔΡΑ
- ΑΣΩΤΟΣ - ΑΡ

ΚΑΘΕΤΑ

- ΜΑΚΑΡ - ΤΑΜΑ
- ΑΣΕΤΥΛΙΝΗΣ
- ΥΠΝΩΤΙΚΑ
- ΡΑΝΤΑΡ - ΠΑΤ
- ΙΑΑ - ΕΤΗ
- ΤΑ - ΑΣΤΕΡΕΣ
- ΑΚΟΝΙΑ - ΟΣ
- ΝΕΣΤΑ - ΟΙΔΑ
- ΙΣΤΟ - ΕΛ - ΡΡ
- ΑΝΑΠΟΔΑ

Σκάκι

Το τουρνουά του Ντόρτμουντ

Του ΧΑΡΗ ΜΠΟΤΣΑΡΗ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ αγώνων 4ου γύρου από το εξαιρετικό σκακιστικό τουρνουά «Sparkassen» που διοργανώνεται στο Ντόρτμουντ: Βαν Βέλι - Σβίντλερ ½, Λέκο - Κράμνικ ½, Ανταμς - Νάιντιτς ½, Τοπάλοβ - Νίλσεν ½ και Σουτόβοκι - Μπακρό 0-1.

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ (σε 4 αγώνες): Νάιντιτς (Γερμ. 2.612) - Βαν Βέλι (Ολλ. 2.655) - Νίλσεν (Δαν. 2.668) 2,5, Λέκο (Ουγγ. 2.763) - Σβίντλερ (Ρωσ. 2.738) - Ανταμς (Αγγλ. 2.719) - Κράμνικ (Ρωσ. 2.744) 2, Τοπάλοβ (Βουλγ. 2.788) - Σουτόβοκι (Ισρ. 2.674) - Μπακρό (Γαλλ. 2.729) με 1,5 βαθμό.

Τα ζευγάρια του 5ου γύρου: Νάιντιτς - Βαν Βέλι, Μπακρό - Τοπάλοβ, Σβίντλερ - Σουτόβοκι, Νίλσεν - Λέκο και Κράμνικ - Ανταμς.

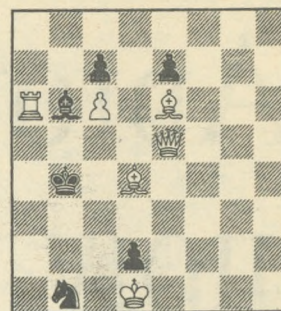
■ ΝΑΪΝΤΙΤΣ - ΛΕΚΟ, Ντόρτμουντ (3ος γύρος): 1. ε4 γ5 2. ιζ3 ιγ6 3. Α85 η6 4. 0-0 Αη7 5. γ3 ιζ6 6. ε5 ιδ5 7. δ4 γδ4 8. γδ4 0-0-9. ιγ3 ιγ3 10. Βγ3 δ6 11. Πε1 Βγ7 12. εδ6 εδ6 13. Αζ4 Αζ5 14. Βα4 Πζδ8 15. Βα3 α6 16. Αζ1 Παγ8 17. ιδ2 ια7 18. Παγ1 ιβ5 19. Ββ3 ια7 20. ιε4 Αε4 21. Πε4 Πε8 22. Πε8 Πε8 23. Πβ1 Πε7 24. θ4 ιγ6 25. Βδ5 Πδ7 26. Αα6 ια5 27. Αζ1 Αζ8 28. η3 Πδ8 29. γ4 ιγ6 30. θ5 Αη7 31. Αε3 Πα8 32. θ6 Αζ8 33. Ββ5 ιε7 34. Αδ3 Πα3 35. Πβ3 Πα2 36.

Ββ7 Πα1 37. Ρη2 Βα5 38. Ββ4 Βθ5 39. Πβ1 Πβ1 40. δ5 41. γ5 Αθ6 42. Αθ6 Βθ6 43. Ββ8 Βζ8 44. Βδ6 Αα2 ιγ6 46. Αδ5 ιδ4 47. Αζ7 Ρζ7 48. Βδ4 Βγ6

50. η4 Βα6 51. Βε4 Ρζ6 52. Ρη3 Βα7 54. η5 Ρζ7 55. Βδ Βε5 Ρζ7 57. Βζ6 Ρη8 58. Βγ Βγ8 1-0.

■ ΣΟΥΤΟΒΣΚΙ - ΜΠΑΚΡΟ, τμουντ (4ος γύρος): 1. ε4 ε3. Α85 α6 4. Αα4 ιζ6 5. 0-0 Α85 7. Α83 δ6 8. γ3 0-0-9. θ3 Πε8 11. ιη5 Πζ8 12. ιζ3 Πε8 Αζ8 14. α3 θ6 15. Αα2 ιβ8 16. γ4 ιβ7 18. θ4 ιβ6 19. δγ6 Αη7 21. Αβ2 ιγ4 22. ιγ4 Βγ Αε4 24. Πε4 δ5 25. Ββ3 ιε4 27. ιη4 Παε7 28. Πζ1 ιδ2 30. ιε5 Βζ6 31. ιδ3 Πε1 0-1.

■ ΤΑΪΓΟΥΑΝ (Κίνα): Βα μετά τον 3ο γύρο των αγώνων τουρνουά ΠΟΥΛ: Χαρίκρ. 2.645) 3 (3). Πετροσιάν (Αρ. 3), Μπον (Κίνα 2.632) - Βαν να 2.512) 2 (3), Μότιλεβ (Ρδ 1,5 (2), Μακ Σέιν (Αγγλ. 2.62 Γουέ (Κίνα 2.576) 1,5 (3), Να να 2.629) 1,5 (2), Ζανγκ Ζα 2.608) 1 (3), Ζανγκ Πενγκοι 2.616) - Κιριάκιν (Ουκρ. 2.645) 0,5 (3) και Ζα να 2.470) με 0 (3).

TEN CATE

MAT σε 2 κινήσεις

ΛΥΣΗ: (1... Αγ5 2. Βγ5 ματ), 1. Αα1 /όπου 2. Αγ3 ματ, 1... Α όπου 2. Βα5 ματ, 1... Αγ5 2. Ββ2 ματ.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΟΛΟ ΤΟ 24 ΩΡΟ

ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

ΑΘΗΝΑ

8 π.μ. - 8 μ.μ.

ΑΓ. ΑΡΤΕΜΙΟΣ: (Δαμαγίτου 29 - Φιλολάου), **ΑΓ. ΛΟΥΚΑΣ**: (Σπύρου Λόμπρου 8 - από Ι. Προσπούλου 250), **ΑΜΠΕΛΟΚΗΝΟΙ**: (Μεσογειών 80 - Μεσογίας), (Μόσχου 2 και Σεβασιουπόλεως 124 - Νόσοκ. Ερυθρού Σταυρού), **ΒΥΡΩΝΑΣ**: (Αγ. Δημητρίου 18 - από Φορμίωνος 186), **ΓΑΛΑΤΣΙ**: (Αγ. Γλυκερίας 11 - δίπλα στο ναό της Αγ. Γλυκερίας), (Ιωάν. Φωκά 95), **ΕΞΑΡΧΕΙΑ**: (Χαρ. Τρικοπη 133 και Βουλγαροκτόνου 29), **ΙΛΙΣΙΑ**: (Μ. Ασίας 5 - κάθοδος Λαϊκού Νοσοκομείου), **ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗ**: (Θεογένους 36 - Γρηγ. Θεολόγου - πλησίον Κόραβελ), **ΚΑΛΙΘΕΑ**: (Ιατρίδου 109 - Λαοκαρίου 164), (Ελ. Βενιζέλου 105 - Θησέως), **ΚΟΛΩΝΟΣ**: (Λεωνόρου 92-94 - Αντιγόνης - Κολοκυνθούς - παράλληλος Λεωφόρου), **ΚΥΨΕΛΗ**: (Κέας 80), **Ν. ΚΟΣΜΟΣ**: (Πλάα 40 - τέρμα Βρεσθένης), **ΠΑΓΚΡΑΤΙ**: (Ευφράνορος 29 - Προφήτης Ηλίας), (Ευφράδου 48 - παλαιό τέρμα), **ΠΑΤΗΣΙΑ ΚΑΤΩ**: (Αχαρνών 317, πλησίον ηλεκτρ. σταθμού Κ. Πατηνών), **ΠΛ. ΑΤΤΙΚΗΣ**: (Παιωνίου 35 - συνέχεια Χέιδεν, μεταξύ Αχαρνών-Νοσίων), **ΠΛ. ΒΑΘΗ**: (Παρόλου 27 - έναντι Θεάτρου ΒΕΜΠΟ), **ΠΛ. ΒΙΚΤΩΡΙΑΣ**: (3ης Σεπτεμβρίου 84 - έναντι PRISUNIC οπίσθεν ΓΣΕΕ), **ΣΥΝΤΑΓΜΑ**: (Πλατεία Μητροπόλεως 11 - οπίσθεν Ιερού Ναού Μητροπόλεως).

8 π.μ. - 2 μ.μ., 5 μ.μ. - 12 βράδυ

ΑΜΠΕΛΟΚΗΝΟΙ: (Λορέας 51 - παραπλεύρως Δημοτικών Σχολείων 104 και 125), **ΒΥΡΩΝΑΣ**: (Αγ. Σοφίας 121), **ΙΛΙΣΙΑ ΑΝΩ**: (Γρηγ. Αυγενίου 16-18), **ΚΑΛΙΘΕΑ**: (Δημοσθένους 62 - μεταξύ Μενελάου - Αγ. Πάντων), **ΚΕΝΤΡΟ**: (Πανεπιστημίου 16 - Αιμαρικής -

8 π.μ. - 2 μ.μ., 5 μ.μ. - 11 μ.μ.

ΝΕΑ ΖΩΗ: (Αγ. Ελευθερίου 14 - πλησίον ΙΚΑ Ν. Ζωής).

8 π.μ. - 2 μ.μ., 5 μ.μ. - 8 π.μ.

ΑΓ. ΙΕΡΟΘΕΟΣ: (Αφροδίτης 2 - πλ. Αγ. Γεωργίου - δίπλα στην πιτσαρία Γαλήνη).

ΠΕΙΡΑΙΑΣ

8 π.μ. - 8 μ.μ.

ΝΙΚΑΙΑ: (Ελληνοπόντου 46 και Κεραμεικού 4), (Κινικίου 24 και Περιστάσεως), (Λαοδικείας και Ατταλείας 108), **ΤΣΑΜΑΔΟΥ**: (Τσαμαδού 21), **ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑ**: (Εθν. Αντιστάσεως 187), **ΚΑΛΙΠΟΛΗ**: (Σκουλούδη 20), **ΑΝΩ ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΣ**: (Θεμιστοκλέους 16).

8 π.μ. - 2 μ.μ., 5 μ.μ. - 12 βράδυ

ΗΡΩΩΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ: (Μπουμπουλίνας 25), **ΝΙΚΑΙΑ**: (Χρυσόστομου Σμύρνης 50), **ΚΕΡΑΤΣΙΝΙ**: (Χρ. Σμύρνης 18 - Ευγενείας), **ΡΕΝΤΗΣ**: (Ν. Φαλήρου 3 - πλατεία Αγ. Ι. Ρέντη).

8 π.μ. - 2 μ.μ., 5 μ.μ. - 8 π.μ.

ΑΜΦΙΑΛΗ: (Λεωφ. Γρηγ. Λαμπρόκη 417 και Παναγιώτα Τσαλδάρη), **ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ**: (Παλαμνίδου - Λακωνίας 1), **ΝΙΚΑΙΑ**: (7ης Μαρτίου 102 και Ξενοφώντος 4), **ΠΗΓΑΔΑ**: (Λ. Φρεαττύδος 6-8).

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΔΗΜΕΡΕΥΟΝΤΑ 8.30 π.μ. - 8.30 μ.μ.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ
ΜΑΡΤΙΟΥ: (Καρακάση 7-9 Δελφών), **Μ. ΜΠΟΤΣΑΡΗ**: (Μακεδονίας 59 - Τριπόζης), (Αλεξάνδρειας 10 - Ανάληψη), (Α. Παπαναστασίου 93 - Αλυσίδα), **ΤΕΡΜΑ ΧΑΡΙΛΑΟΥ**: (Βουλγαρική 75), **ΧΑΡΙΛΑΟΥ**: (Ετσεκλέους 28 - παράλληλη Γ. Αγγέλου), **ΛΕΩΦ. ΣΤΡΑΤΟΥ**: (Μπαλνιάνου 33)

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ

ΑΘΗΝΑ

Γενική Εφημερίδα (14.30 - 08.00)

- «**ΣΩΤΗΡΙΑ**» (τηλ.: 210-7778611). Παθ., καρδ., χειρ., αιματ., οδοντ., πνευμ., ΟΡΛ, θωρακ/κά.
- «**ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ**» (τηλ.: 210-7770431). Παθ., καρδ., αιματ., ενδοκ., οδοντ., γυναικ., μαιευτ.
- «**ΛΑΙΚΟ**» (τηλ.: 210-7456000). Παθ., καρδ., χειρ., αγγειοχ., αιματ., νεφρολ., ορθοπ., ουρολ., οφθαλμ., ρευματ., ΟΡΛ, γυναικ.
- **ΚΑΤ** (τηλ.: 210-6280000). Παθ., καρδ., χειρ., αγγειοχ., γναθοχ., θωρακ., νεφρολ., νευροχ., ρευματ., πλαστ. χειρ., ΟΡΛ, ρευματ/κά.
- «**Α. ΣΥΓΓΡΟΣ**» (τηλ.: 210-7265000). Δερμ.
- «**ΑΙΓΙΝΗΤΕΙΟ**» (τηλ.: 210-7220811-3). Νευρ/κά.
- «**ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ**» (τηλ.: 210-7483770). Καρδιοχ.
- «**ΔΑΦΝΙ**» (τηλ.: 210-5321714). Ψυχ.
- «**ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ**» (τηλ.: 210-6402000). Μαιευτ.
- «**ΑΡΕΤΑΙΕΙΟ**» (τηλ.: 210-7286000). Χειρ., γυναικ., μαιευτ.
- «**ΠΑΙΔΩΝ ΑΓΛ. ΚΥΡΙΑΚΟΥ**» (τηλ.: 210-7726000). Παιδ.
- «**ΠΑΙΔΟΨΥΧΙΑΤΡΙΚΟ Α. ΑΤΤΙΚΗΣ**» (τηλ.: 22940-77791). Παιδοψ.

ΠΕΙΡΑΙΑΣ

- «**ΑΣΚΛΗΠΕΙΟ ΒΟΥΛΑΣ**» (τηλ.: 210-8958301-6). Παθολ., καρδ., χειρ., νευροχ., οδοντ., ουρολ., οφθ., ρευματ., ΟΡΛ.

ΤΗΛΕΦΩΝΑ

ΑΘΗΝΑ

Αμεση Δράση Αστυνομίας 100
Στρατονομία 210-7752225
Αμεση Επέμβαση Λιμενικού 108
Αμεση Επέμβαση Αερονομίας 210-9642000
Εφημερεύοντες Γιατροί 1434
Εφημερεύοντα Νοσοκομεία 1434
Κέντρο Άμεσης Βοήθειας 166
Μονάδα Απεξάρτησης 210-3617089
Οδοντοπαιδεία 210-6434001
210-7702959

Αγορανομία 210-6465709
Νομαρχία Αττικής 210-6984000
Λιμεναρχείο Πειραιά 210-4593000, 4511311
Λιμεναρχείο Ραφήνας 22940-22300
Λιμεναρχείο Λαυρίου 22920-25249
Λιμεναρχείο Αγ. Κωνσταντίνου 22350-31759
Συμβουλευτικό Σταθμός AIDS 210-7222222
SOS Γιατροί 1016
Δρομολογία ΟΣΕ Εσωτερικού 1440
Λεωφορεία Σταθμός Κηφισού 210-5124910

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Αστρα

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΩΣΤΑ ΛΕΦΑΚΗ

ΚΡΙΟΣ: Η σύνοδος Σελήνης με γό ευαισθητοποιεί τις σχέσεις. Φύγετε να έρθετε σε αντιθεση με κάποιους ανθρώπους για θέμα. Προνοητικότητα απαιτείται.

ΤΑΥΡΟΣ: Η εργασία και η υγεία. Δύναμις τομείς αυτή την περίοδο. Έξοδα ή καταπονήσεις. Μονομενές όταν τα πράγματα ροούν. Ο κίνδυνος της παρεξήγησης.

ΔΙΔΥΜΟΙ: Ο χρόνος δεν είναι μία ακόμη φορά, όπως και το Ιούλιος πάντα τονίζει το πάθος για δυο πράγματα. Προσοχή.

ΚΑΡΚΙΝΟΣ: Μια δύσκολη με προσωπική σας ζωή και ό,τι οικογενειακά σας. Μη θίγετε τα μέσα και μην κάνετε περιττά. Κάποιος θα σας πει ψέματα.

ΛΕΩΝ: Η μέρα έχει περιπέτεια, δια και κάποια έκτακτη αναστανα κοινωνικό περιστατικό. Αρνητικοί και τα νεύρα. Υπομονή.

ΠΑΡΘΕΝΟΣ: Η μέρα είναι καθαρή. Αξιοποιήστε επαγγελματικά, με την προϋπόθεση, στοί και δεν κάνετε λάθη.

ΖΥΓΟΣ: Έχει τις καλές, έχει όμως σκληρές στιγμές της ημέρας. Πινα έχετε συνείδηση των πράξεων. Μην εκτίθεστε σε κινδύνους.

Αυτοψία πριν την κατεδάφιση

Με σημαία την κατεδάφιση των παλιών ετοιμόρροπων σπιτιών για τη διενέργεια ανασκαφής στα θεμέλιά τους, επανήλθαν οι ιδιοκτήτες του οικοδομικού τετραγώνου στο οποίο βρίσκονται τα κατάλοιπα του ναού της Αγροτέρας Αρτέμιδος στην περιοχή Αρδηττού, στο Μετς.

Η υπόθεση αυτή έχει απασχολήσει από το 1962 μέχρι το 1995 δέκα φορές το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, το οποίο εξέδωσε και τις δέκα φορές την ίδια γνωμοδότηση. Ήταν υπέρ της απαλλοτρίωσης του οικοπέδου και της ανάδειξης των αρχαίων ερειπίων. Μάλιστα, το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων προέβη δύο φορές σε εκτίμηση της αξίας του οικοπέδου συνολικής έκτασης 1.390 τ.μ. Την πρώτη φορά (το 1999) το ποσόν ανερχόταν στα 472 εκατ. δρχ. και τη δεύτερη (το 2001) στα 534 εκατ. δρχ. Αλλά αυτή η απαλλοτρίωση δεν έγινε ποτέ, με αποτέλεσμα να έρθει εκ νέου το ζήτημα στο ΚΑΣ και να ακουστούν πάλι οι φωνές προστασίας του μνημείου, αλλά και οι φωνές διαμαρτυρίας των ιδιοκτητών που επί τέσσερις δεκαετίες περιμένουν να δοθεί λύση.

Η προχθεσινή συζήτηση μας γύρισε 43 χρόνια πίσω. Ήταν το 1962 όταν ο αρχιτέκτονας Ι. Τραυλός ανακάλυψε στα έργα διανομής της οδού Αρδηττού τον αναλημματικό τοίχο του ναού, πίσω από αυτόν πολλά αγγεία και τον μεγάλο προεξέχοντα βράχο στον οποίο ήταν κτισμένος. Τότε, για να σω-

θούν τα ευρήματα, έγινε παράκαμψη του δρόμου και δύο χρόνια μετά όταν οι ιδιοκτήτες του οικοπέδου ζήτησαν να κτίσουν, οι επιφανέστεροι αρχαιολόγοι και πνευματικοί άνθρωποι της εποχής Χ. Καρούζος, Λ. Πολίτης, Ι. Κόντης, Μ. Χατζηδάκης, Ν. Πλάτων, Χ. Μακαρόνας είχαν υποστηρίξει τη διατήρηση του αρχαιολογικού χώρου ως ελεύθερου και επισκέψιμου, παρ' όλο που δεν έχουν σωθεί αρχιτεκτονικά λείψανα γιατί «...πρόκειται περί ενός των επιφανέστερων μνημείων των αρχαίων Αθηνών».

Ο ναός της Αγροτέρας Αρτέμιδος κατεδαφίστηκε από τον Χασεκί το 1860. Το υλικό του ενσωματώθηκε στο τείχος των Αθηνών. Συνεπώς, αρχαίο υλικό δεν σώζεται, όπως είχε παρατηρήσει ο Τραυλός και επαναβεβαίωσε με ανασκαφές της το 1994 η αρμόδια Γ' ΕΠΚΑ. Ωστόσο, όλοι θεωρούν πως πρόκειται για «τοπόσημο μεγάλης σημασίας». Σώζεται και η πλήρης αποτύπωση του μνημείου από την εποχή του Μοροζίνι (στρατιωτικά σχέδια), όπως και η ακριβής θέση του. Αυτό που έχει απομείνει σήμερα είναι ένα αναλημματικό και τμήμα της φυσικής κοίτης του Ιλίου, επί της οποίας ήταν το μνημείο.

Οι περαστικοί από την οδό Αρδηττού βλέπουν μια σειρά από ερειπωμένα σπίτια, για τα οποία η Πολυτομία προ τριετίας είχε δώσει άδεια κατεδάφισης. Με βάση αυτή την άδεια ζήτησαν οι ιδιοκτήτες και από την Αρχαιολογική Υπηρεσία την άδεια κα-

Τα αρχαία κατάλοιπα του ναού της Αγροτέρας Αρτέμιδος, στην περιοχή Αρδηττού, Μετς και πίσω, τα ερειπωμένα σπίτια.

θαίρεσης των παλιών κτισμάτων και τη διενέργεια ανασκαφής. Το αίτημά τους όμως αυτό χαρακτηρίστηκε ως «παραπειστικό» από τους εκπροσώπους της Ελληνικής Εταιρείας για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτισμικής Κληρονομιάς, όπως και από τους εκπροσώπους κάποιων εξωραϊστικών συλλόγων της περιοχής. Θεωρούν ότι «έτσι ανοίγει ο δρόμος για την οικοδόμηση του οικοπέδου». Οι εκπρόσωποι (δικηγόροι) των ιδιοκτητών απέδωσαν τις αντιδράσεις σε «ονειροφαντισμούς» και σε «ανεύθυνα δημοσιεύματα» και επέμεναν στην κατεδάφιση των κυρίων και την ανασκαφή, την οποία θα μπορούσαν και να χρηματοδοτήσουν, όπως είπαν.

Η εισήγηση της διεύθυνσης Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, αλλά και της αρμόδιας Γ' Εφορείας ήταν υπέρ της κατεδάφισης των κτισμάτων και διε-

νέργειας ανασκαφής, από τα αποτελέσματα της οποίας θα μπορούσε να κριθεί τελικά το αίτημα των ιδιοκτητών. Ο αρχαιολόγος Π. Θέμελης εξέφρασε την άποψη ότι «οι ιδιοκτήτες θέλουν την κατεδάφιση γιατί ευελπιστούν να κτίσουν». Γι' αυτό πρότεινε «η ανασκαφή να έχει ένα και μοναδικό στόχο: την ανάδειξη των αρχαίων καταλοίπων».

Ο γεν. γραμματέας και πρόεδρος του ΚΑΣ, Χρ. Ζαχόπουλος, είπε πως «το θέμα είναι διπλό. Από τη μια τίθεται το ζήτημα της προστασίας της πολιτισμικής κληρονομιάς και από την άλλη της προστασίας των ατομικών δικαιωμάτων». Τάχθηκε υπέρ της καθαρής λύσης κι αν αυτή είναι η απαλλοτρίωση, να γίνει άμεσα. Τελικά, αποφασίστηκε να μεταβεί επί τόπου σύσσωμο το Συμβούλιο και να αποφασίσει.

Ν. ΚΟΝΤΡΑΟΥ-ΡΑΣΣΙΑ

Χωρίς λύση επί 41 χρόνια το θέμα του Ναού της Αρτέμιδος.

ΜΕΤΣ

Αυτοψία για την Αρτέμιδα

Επί 41 ολόκληρα χρόνια ένας αρχαιολογικός χώρος στην καρδιά της Αθήνας απαλλοτριώνεται μόνο στα χαρτιά. Για τέσσερις δεκαετίες, η πολιτεία αποφασίζει να δεσμεύσει τις περιουσίες ιδιωτών, με στόχο την ανάδειξη του Ναού της Αγροτέρας Αρτέμιδος στο Μετς, αλλά την ίδια στιγμή αδυνατεί να πληρώσει το ποσό της απαλλοτρίωσης. Έτσι, ούτε η ανάδειξη μπορεί να προχωρήσει, αλλά ούτε και οι ιδιοκτήτες της έκτασης να ξέρουν τι μπορούν ή τι δεν μπορούν να κάνουν με την περιουσία τους. Εύλογα, λοιπόν, κινητοποιήθηκε ο Συνήγορος του Πολίτη, με έγγραφο του οποίου επισημαίνεται ότι το συγκεκριμένο θέμα έχει περάσει 10 φορές (!) από το 1964 μέχρι σήμερα από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο.

Τα μέλη του ΚΑΣ, στην προχθεσινή τους συνεδρίαση, επιφυλάχθηκαν να γνωμοδοτήσουν, αποφασίζοντας ομόφωνα να πραγματοποιήσουν πρώτα αυτοψία στο χώρο. Στη συνεδρίαση ακούστηκαν όλες οι απόψεις - και όλοι οι φόβοι - περί οικοπεδοποίησης του χώρου από τους μεν, αλλά και περί διαιώνισης του θέματος από τους δε.

Ο πρόεδρος του συμβουλίου και γενικός γραμματέας του υπουργείου Πολιτισμού, Χρήστος Ζαχόπουλος, τόνισε πως το θέμα άπτεται της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς μας, αλλά και των ατομικών δικαιωμάτων των πολιτών. Και τόνισε πως ό,τι αποφασιστεί πρέπει και να γίνει, σε αντίθεση με την απραξία του παρελθόντος.

Αξίζει να σημειωθεί πως δύο φορές το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων του ΥΠ.ΠΟ. είχε κάνει εκτίμηση της αξίας του οικοπέδου. Η πρώτη, το 1999, για 472 εκατομμύρια δρχ. και το 2001, για 534 εκατομμύρια δρχ. Όπως όμως έχει δείξει η πρακτική, το τελικό ποσό που επιδικάζουν τα δικαστήρια είναι πάντα υψηλότερο από τις αντικειμενικές αξίες.

Ο Ναός της Αρτέμιδος Αγροτέρας στεκόταν ανέγγιχτος από το πέρασμα του χρόνου, μέχρι το 1860 όταν και κατεδαφίστηκε από τον μπάη της Αθήνας, Χασεκίν. Έτσι, από την εποχή της τουρκοκρατίας το μόνο που έχει απομείνει είναι ένα ανάλημμα του μνημείου. Η σπουδαιότητα όμως του χώρου, όπου βρίσκεται και τμήμα της φυσικής κοίτης του Ιλισού, είναι ότι λειτουργεί ως ορόσημο για την τοπογραφία της αρχαίας πόλης.

Δ. ΚΟΝΤΑΡΑΚΗ

ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Αυτοψία στο Μετσ για τον ναό της Αρτέμιδος Αγροτέρας

Δέκα φορές έχει κηρυχθεί απαλλοτριωτέος ο χώρος όπου κατά την αρχαιότητα βρισκόταν ο Ναός της Αρτέμιδος Αγροτέρας, στο σημερινό Μετσ και καμία φορά το κράτος δεν υπολόγισε την απαλλοτρίωση. Επόμενο είναι λοιπόν να υπάρχει κίνδυνος να πωληθεί το οικοπέδο.

Ετσι η Αθήνα θα στερηθεί έναν πολύ σημαντικό από αρχαιολογικής απόψεως χώρο, αφού μπορεί να μην υπάρχουν εκεί τα ερείπια του ναού (τον οποίο κατεδάφισαν το 1769 οι άνδρες του Χασεκά, προκειμένου να κατασκευάσουν το ομώνυμο τείχος) αλλά ήταν ένας ναός για τον οποίο γνωρίζουμε τα πάντα. Δηλαδή και οι αρχαίοι και οι σύγχρονοι περιηγητές τον είχαν πολύ καλά περιγράψει, οι τελευταίοι μάλιστα τον είχαν σχεδιάσει.

Το θέμα του οικοπέδου συζητήθηκε προχθές το βράδυ στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, όπου εισήχθη ως «έγκριση ή μη κατεδάφισης ερειπωμένων ιδιοκτησιών». Εκπρόσωποι των συλλόγων της περιοχής διαμαρτυρήθηκαν λέγοντας ότι η έκδοση άδειας κατεδάφισης δεν ανήκει στη δικαιοδοσία του ΥΠΠΟ, άρα ανοίγει το δρόμος για να χτιστεί ο χώρος. Ο γενικός γραμματέας του υπουργείου είπε ότι η κατεδάφιση γίνεται ώστε να συνεχιστεί η ανασκαφική έρευνα, αλλά οι δικηγόροι των ιδιοκτητών και κάποιοι από τους τελευταίους, που ακολούθησαν, επιβεβαίωσαν την πρόθεση να πωληθεί το οικοπέδο για να ανεγερθούν εκεί κτίσματα. Τελικά, αποφασίστηκε να γίνει αυτοψία των μελών του Συμβουλίου.

Απαλλοτριώσεις

Στις ανασκαφές που είχε κάνει ο αείμνηστος Ιωάννης Τραυλός, είχε βρει το ανάκτορο του ανδρώου επί του οποίου στεκόταν ο ναός και τμήμα της κοίτης του Ιλίου. Ο χώρος κηρύχθηκε για πρώτη φορά απαλλοτριωτέος το 1964. Η τελευταία απόφαση, το 2001, όριζε ως τιμή τα 534 εκατομμύρια δρχ. ενώ οι ιδιοκτήτες υπολόγιζαν ότι θα εισέπρατταν από 1,5 έως 1,8 δις. δρχ.

Το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων είχε επανειλημμένα δηλώσει ότι δεν έχει πόρους για να κάνει την αγορά. Ετσι, παρενέβη ο Συνήγορος του Πολίτη, ζητώντας εξηγήσεις.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης, η έφορος Ακροπόλεως κ. Αλκιοτίς Χωρέμη είπε ότι ο Τραυλός είχε αναγνωρίσει βάσεις του μνημείου στη Ρωμαϊκή Αγορά και δεν είχαν απίθανο στην ανασκαφή που θα ακολουθήσει τις κατεδαφίσεις να βρεθούν αρχιτεκτονικά μέλη του.

Ο καθηγητής Πέτρος Θέμελης μίλησε για τη δεδομένη, μοναδική αξία του χώρου, και ζήτησε να αναδειχθεί ότι βρεθεί από τις ανασκαφές. Όσο για τους δικηγόρους των ιδιοκτητών, αυτοί μίλησαν για «ονειροφαντασιώσεις» και ανεύθυνα δημοσιεύματα του Τύπου, αντιδρώντας έτσι σε όσους τάσσονται υπέρ της απαλλοτρίωσης.

Αγγελική Κώτη

ΜΕΤΣ

Ζωντανεύει ο ναός της Αγροτέρας Αρτέμιδος

Αυτοψία αποφάσισε ομόφωνα το ΚΑΣ για την ανάδειξη του μνημείου

Επιτέλους αρχίζει να φαίνεται φως στο τούνελ για την ανάδειξη του ναού της Αγροτέρας Αρτέμιδος, που βρίσκεται στο Μετσ, ορόσημου για την τοπογραφία της αρχαίας πόλης, όπου βρίσκεται και τμήμα της φυσικής κοίτης του Ιλισσού. Τα μέλη του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου αποφάσισαν ομόφωνα να πραγματοποιήσουν αυτοψία στο χώρο και στη συνέχεια να γνωμοδοτήσουν για το τι πρόκειται να γίνει, καθώς για τέσσερις δεκαετίες η πολιτεία αποφεύγει να δεσμεύσει περιουσίες ιδιωτών για

να αναδείξει το ναό αλλά ταυτόχρονα δεν μπορεί να πληρώσει το ποσό της απαλλοτρίωσης.

Δύο φορές το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων του υπουργείου Πολιτισμού είχε κάνει εκτίμηση της αξίας του οικοπέδου αλλά το τελικό ποσό που επιδικάζουν τα δικαστήρια είναι πάντα υψηλότερο από τις αντικειμενικές αξίες.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το θέμα έχει περάσει 10 φορές από το ΚΑΣ από το 1964 μέχρι σήμερα, όπως επισημαίνει ο Συνήγορος του Πο-

λίτη που καντιοποιήθηκε, καθώς οι ιδιοκτήτες τις έκτασης δεν ξέρουν τι θα γίνει με την περυσία τους.

Ο πρόεδρος του Συμβουλίου και γενικός γραμματέας του υπουργείου Πολιτισμού κ. Ζαχόπουλος τόνισε πως ότι κι αν αποφασιστεί θα πρέπει και να υλοποιηθεί, σε αντίθεση με ό,τι συνέβη στο παρελθόν. Ο ίδιος σημείωσε ότι το θέμα αφορά την προστασία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς αλλά και των ατομικών δικαιωμάτων των πολιτών.

Ο ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΕΡΑΣ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ ΚΙΝΔΥΝΕΥΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑ!

ΣΥΣΣΩΜΟ το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο θ' ανηφορίζει τον λόφο του Αρδηττού, εκεί στο Μετς, για να αποφασίσει τη σωτηρία ή την οικοδόμησή του... Όποιος δεν θέλει να ζημιώσει, δέκα μέρες κοσκινίζει...

ΑΠΟ ΤΟ 1964 το ΚΑΣ ασχολείται με τη συγκεκριμένη περιοχή και τα κατάλοιπα του ναού της Αγροτέρας Αρτέμιδος που έχει βρεθεί εκεί. Όλες τις φορές η γνωμοδότηση είναι η ίδια. Απαλλοτρίωση του οικοπέδου και ανάδειξη των αρχαίων ερειπίων... Τώρα γιατί ποτέ δεν υλοποιήθηκαν όλες αυτές οι αποφάσεις είναι αλλοινού παπά ευαγγέλιο. Το γεγονός ότι το οικοπέδο, συνολικής έκτασης 1.390 τ.μ., είναι ένα από τα ελάχιστα «φιλέτα» της περιοχής είναι μια απάντηση... Και οι ιδιοκτήτες πιέζουν για να χτίσουν την επένδυσή τους...

Ο ναός της Αγροτέρας Αρτέμιδος υπήρξε τόπος μνήμης της νίκης των αθηναίων στη Μάχη του Μαραθώνα και μετατράπηκε κατά τους υστερορωμαϊκούς χρόνους σε βασιλική με νεκρο-

Αρδηττός όπως... SOS

ταφείο και αργότερα σε βυζαντινή ορθόδοξη εκκλησία, γνωστή ως «Παναγία στην Πέτρα». Το 1962 ο αρχιτέκτονας Ι. Τρανιός ανακάλυψε στα έργα διάνοιξης του δρόμου τον αναλημμένον τόλχο του ναού και αποφασίστηκε παράκαμψη του δρόμου για να σωθεί ένα από τα επιφανέστερα μνημεία των αρχαίων αθηναίων...

ΣΗΜΕΡΑ το ΚΑΣ εξετάζει το αίτημα των ιδιοκτητών για την κατεδάφιση των παλιών ετοιμόρροπων σπιτιών και τη διενέργεια ανασκαφής στα θεμέλιά τους. Γνωρίζουν ότι αρχαίο υλικό δεν σώζεται καθώς όταν ο ναός κατεδαφίστηκε από τον τούρκο βοεβόδα των Αθηνών Χατζή Αλή Χασεκή το υλικό του ναού ενσωματώθηκε στο τείχος των Αθηνών.

ΑΥΤΟ που έχει απομείνει σήμερα είναι ένα ανάλημμα και τμήμα της φυσικής κοίτης του Ιλισού, επί της οποίας ήταν το μνημείο. Άρα; Δεν θα ανασκαφούν σημαντικά ευρήματα και θα ανοίξει ο δρόμος για την οικοδόμηση της περιοχής (κάτι

ακούγεται μέχρι και για ξενοδοχείο...).

ΟΜΩΣ η αρχαιολογική υπηρεσία περισσότερα από 30 χρόνια τώρα με ομόφωνες αποφάσεις ζητά «την άμεση απαλλοτρίωση και προστασία της περιοχής» καθώς πρόκειται «για τοπόσημο μεγάλης σημασίας»... Η δημοτική ηγεσία του ΥΠΠΟ έπαψε να το θεωρεί; Έγινε μήπως κάτι και μας ξέφυγε; Ευτυχώς οι κάτοικοι της περιοχής έχουν δραστηριοποιηθεί και δεν τους ξεφεύγει τίποτα...

ΠΑΝΤΩΣ, η εισήγηση της διεύθυνσης Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων και της αρμόδιας Γ' Εφορίας ήταν στη συζήτηση την περασμένη Δευτέρα υπέρ της κατεδάφισης των κτισμάτων και της διενέργειας ανασκαφής... Ευτυχώς δεν συμφώνησαν όλα τα μέλη του Συμβουλίου. Κάποιοι πρότειναν η ανασκαφή να έχει ένα και μοναδικό σκοπό, την ανάδειξη των αρχαίων κατάλοιπων... Να ευχηθούμε να μην αποτελούν τη μειοψημία...

4 ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΩΡΑ

Χαμένοι στην... ανάπλαση

Στα χαρτιά φαίνεται ότι μένει, λόγω ελλείψεως κονδυλίων, το δεύτερο μέρος της ανάπλασης της πλατείας Συντάγματος, που αφορά στη διαπλάτυνση των πεζοδρομίων από την πλευρά της Ερμού και στον περιορισμό των λωρίδων κυκλοφορίας από επτά που είναι σήμερα σε τρεις.

Όπως δηλώνει ο καθηγητής Αρχιτεκτονικής και υπεύθυνος της μελέτης, που πήρε το πρώτο βραβείο στο διαγωνισμό της Εταιρείας Ενοποίησης Αρχαιολογικών Χώρων (ΕΑΧΑ), Δημήτρης Μανίκας «δεν έχει υλοποιηθεί ακόμη το βασικότερο σημείο της μελέτης». «Πρέπει να προχωρήσει το έργο οπωσδήποτε, διότι στα μεγάλα πεζοδρόμια που θα δημιουργηθούν θα εκτονώνεται η κίνηση από το εμπορικό κέντρο της Ερμού. Με τη συγκεκριμένη παρέμβαση όχι μόνο θα αλλάξει το πρόσωπο της πλατείας -κα-

θώς το επάνω μέρος δεν άλλαξε ιδιαίτερα- αλλά θα αποκτήσει και νέα ζωή με τα τραπεζάκια των ζαχαροπλαστέων και τον άνετο χώρο που θα διαμορφωθεί για τους πεζούς» συμπληρώνει ο ίδιος, υπογραμμίζοντας: «Δεν αποδέχομαι τη δικαιολογία πως δεν υπάρχουν χρήματα, διότι από την προηγούμενη ηγεσία της Ενοποίησης με είχαν ενημερώσει ότι υπήρχε χρηματοδότηση για την υλοποίηση του συνόλου του έργου. Έχω ζητήσει επανειλημμένως έναν απολογισμό για να μάθω τελικά πόσο κόστισε ως εδώ». «Φοβάμαι πως προς το παρόν έχει ανασταλεί η υλοποίηση του δεύτερου μέρους της μελέτης για την πλατεία Συντάγματος» δηλώνει από την πλευρά του ο πρόεδρος της ΕΑΧΑ Κυριάκος Γριβέας. Ο κ. Γριβέας αποδίδει τις καθυστερήσεις στη «δημοσιονομική στενότητα» η οποία -όπως

λέει- έχει αντίκτυπο και στην ενοποίηση, αλλά και στο ότι υπάρχουν επιφυλάξεις για το κυκλοφοριακό πρόβλημα που ενδεχομένως θα δημιουργηθεί εξαιτίας της μείωσης των λωρίδων κυκλοφορίας. Στα χαρτιά μένει όμως και η πεζοδρόμηση της Λεωφόρου Όλγας, η οποία θα αποτελούσε προέκταση των ήδη πεζοδρομημένων Διονυσίου Αρεοπαγίτου και Αποστόλου Παύλου και θα συνέδεε το πάρκο του Ζάππειου με τους αρχαιολογικούς χώρους του Ολυμπίου και της Αρτέμιδος Αγροτέρας στο Μετς με τα Παριλίσια Ιερά. «Μετά τη διέλευση του τραμ δημιουργήθηκε σημαντικό πρόβλημα για την πεζοδρόμηση της Λεωφόρου Όλγας. Πιστεύουμε ότι θα αντιμετωπιστεί σε μια μελλοντική μελέτη που θα αφορά το Ζάππειο, τον Εθνικό Κήπο, τον Αρδηττό και τον Φωκιανό» εκτιμά ο κ. Γριβέας.

Τοιμνεν το να γινει...

Η υποθεμελίωση του ναού της Αγροτέρας Αρτέμιδος και ανοικτοί βυζαντινοί τάφοι φαίνονται σήμερα στο οικόπεδο 1.390 τ.μ. στο Μετς. Μέχρι το 1778 ο ναός στεκόταν ολόκληρος, όπως φαίνεται στην ένθετη λιθογραφία εποχής (κάτω από την ασίδα). Οι λόγοι για τους οποίους σήμερα η ηγεσία του υπουργείου Πολιτισμού συνθηκολογεί, για πρώτη φορά, με την ιδέα της ανέγερσης οικοδομών στον χώρο του ιερού, είναι οικονομικοί.

Της Παρασκευής Κατημερτζή

Πρώτοι οι Τούρκοι, τον 18ο αιώνα, κατεδάφισαν τον κλασικό αρχαίο ναό –ιω- νικού ρυθμού– της Αγροτέρας Αρτέμιδος. Και τώρα το υπουργείο Πολι- τισμού ετοιμάζεται να ολοκληρώσει την «εξαφάνισή» του, παραδίδοντας και τα τελευταία του λείψανα στην ανοικοδόμηση για να γλιτώσει το κόστος μιας ακρι- βής απαλλοτρίωσης στο «μπαλκόνι» της Αθήνας, στο Μετς.

Κόντρα σε επτά διαφορετικές κηρύξεις σε αρχαιολογικό, απαλλο- τριωτέο, χώρο κατά τη διάρκεια 40 ετών, ο ιστορικός τόπος με τα θεμέλια ενός ορόσημου της Αρχαίας Αθήνας, του Ιερού της Αγροτέρας, αναπέ- μπεται στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο με απόφαση του υφυπουργού Πολιτισμού Π. Τατούλη. Και για πρώτη φορά ζητείται να δοθεί σε ιδιώτη άδεια οικοδομής στον χώρο του Ιερού.

Στο μεταξύ, η ανασκαφική έρευνα του οικοδομικού τετραγώνου 1.390 τ.μ. δεν έχει ολοκληρωθεί. Και ενώπιε της παράδοσης στο... τοιμνέντο ο Όμιλος Πρωτοβουλία Κατοίκων του Μετς ζητεί από τον υπουργό Πολιτι- σμού την άμεση απαλλοτρίωση και προστασία του Ιερού της Αγροτέρας Αρτέμιδος, την ανασκαφή, τον καθαρισμό και τη διαμόρφωση του χώρου ώστε να γίνει επισκέψιμος. Και ζητεί επίσης από τη Δήμαρχο Αθηναίων να χαρακτηριστεί το οικοδομικό τετράγωνο κοινόχρηστος χώρος.

Μέχρι το 1778 ο μικρός – όσος και ο ναός της Νίκης πάνω στην Ακρόπολη – ναός της Αγροτέρας Αρτέμιδος, που είχε ανεγερθεί το 448 π.Χ., πιθανότατα από τον Καλλικράτη, σωζόταν σχεδόν ακέραιος. Με διάφορες προσθήκες είχε μετα- τραπεί σε εκκλησία, την Παναγία της Πέτρας, γύρω από την οποία εκτεινόταν ένα μεγάλο παλαιοχριστιανικό νεκροταφείο. Ο αρχαίος τόπος συνδεόταν με τη νίκη ε-

πί των Περώων στον Μαραθώνα, τον μαραθώνιο, τις όχθες του Ιλισού και την τέ- λεση των Μικρών Ελευσινίων Μυστηρίων.

Το 1962, ο αρχιτέκτων Ι. Τραυλός ανακάλυψε και έσωσε τον αναλημματικό τοίχο και το 1964 βγήκε η πρώτη απόφαση απαλλοτρίωσης («διότι πρόκειται περί ε- νός των επιφανεστέρων μνημείων των Αρχαίων Αθηνών»). Αποφασίστηκε η δια- μόρφωση του χώρου σε αρχαιολογικό και επισκέψιμο.

Ακόμη και η χούντα τον άφησε άθικτο. Το 1973 κηρύχθηκε η αναγκαστική απαλλοτρίωση του οικοδομικού τετραγώνου, η ο- ποία δεν υλοποιήθηκε. Το θέμα επανήλθε με αίτηση των ιδιο- κτητών το 1993. Η αείμνηστη υπουργός Πολιτισμού Μελίνα Μερ- κούρη κήρυξε την απαλλοτρίωση, ύψους τότε 194 εκατ. δρχ., που αποσύρθηκε από τον διάδοχο της Θάνο Μικρούτσικο, ο ο- ποίος ζήτησε διεξαγωγή ανασκαφής και προκάλεσε θύελλα δια- μαρτυριών από οργανώσεις και προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Ακολούθησε ανασκαφή στα ερείπια οικιών ιδιο- κτησίας των Κ. Λιβανού και Κ. Γιακουμάτου, κάτω από τα οποία τοποθετείται η βάση του ναού.

Το ΚΑΣ κατέληξε υπέρ της απαλλοτρίωσης, που ορίστηκε το 1998 στο ποσόν των 472 εκατ. δρχ., το οποίο δεν πληρώθηκε ε-

μπρόθεσμα με αποτέλεσμα την βάσει νόμου αυτοδίκαιη ανάκληση το 2002. Το Συμ- βούλιο επανακήρυξε την απαλλοτρίωση, αλλά η απόφαση του υπουργού Πολιτι- σμού εκκρεμεί. Τον Οκτώβριο οι ιδιοκτήτες ζήτησαν αναπομπή του θέματος και έ- γκριση οικοδόμησης του τετραγώνου. Τον Δεκέμβριο η Α' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων πρότεινε κατεδάφιση των ετοιμόρροπων κτιρίων και α- νασκαφή...

Έχει και «Ελγίνεια»

Κάποια σημαντικά μέλη του ναού της Αγροτέρας Αρτέμιδος, όπως κιονόκρανα και τμήμα της μαρμάρινης ζωφόρου, μετά την κατεδάφισή του διασκορπίστηκαν –όπως τα Ελγίνεια– στα Μουσεία του Βερολίνου και της Βενετίας. Ο τόπος ανασκάφηκε συστηματικά το 1897 από την Αρχαιολογική Εταιρεία, που αποτύπωσε το διάγραμμα του ναού, την ημιεξαγωνική ασίδα, τμήμα της ζωφόρου (που βρίσκεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο), πλήθος αγγείων και πρωτοχριστιανικούς τάφους δίπλα στην κοίτη του Ιλισού.

Και πάλι για την Αγροτέρα Αρτέμιδα

Η σπουδαιότητα και η μεγάλη αρχαιολογική αξία του αρχαιολογικού και ιστορικού τόπου όπου βρίσκονται τα θεμέλια του ναού της Αγροτέρας Αρτέμιδος στην περιοχή Αρδηπτού στο Μετς, επισημαίνεται και από την αρμόδια Εφορεία του υπουργείου Πολιτισμού.

Συγκεκριμένα, όπως αναφέρεται στην από 4.1.2007 απάντηση του ΥΠΠΟ, σε σχετική ερώτηση που είχε καταθέσει ο Φώτης Κουβέλης (στις 14.12.06), στο πλαίσιο του Κοινοβουλευτικού Ελέγχου, «κύριο επιχείρημα της αρμόδιας εφο-

ρείας του υπουργείου Πολιτισμού για την απαλλοτρίωση του οικοδομικού τετραγώνου, ήταν πάντοτε ότι ο χώρος αποτελεί τόπο μνήμης του συγκεκριμένου αρχαίου ιερού και συγχρόνως ένα από τα ελάχιστα εναπομείναντα τμήματα της όχθης του Ιλισού, δηλαδή του κατ'εξοχήν ιστορικού τοπίου των Αθηνών». Δεδομένου ότι, σύμφωνα με μαρτυρίες κατοίκων της περιοχής, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας κατεδάφισης των ετοιμόρροπων κτιρίων επί της οδού Αρδηπτού ανευρέθηκαν αρχαία αντικείμενα, ο βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ επανέρχε-

ται με νέα ερώτηση προς τον υπουργό Πολιτισμού ζητώντας να πληροφορηθεί: Ποια είναι τα αρχαιολογικά ευρήματα τα οποία ανευρέθηκαν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας κατεδάφισης των ετοιμόρροπων κτιρίων επί της οδού Αρδηπτού και πώς αξιολογούνται από τους κατ'εξοχήν αρμόδιους αρχαιολόγους της Γ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων;

Τέλος ο βουλευτής ζητεί να κατατεθεί ο καταγεγραμμένος κατάλογος όλων των ανευρεθέντων αρχαίων αντικειμένων.

Αρχή/92-1-07

20.00**Παρασκήνιο «Ζήσιμος Λορεντζάτος»**

21.00 Εξιστορούν και ιστορούν «Βιργινία Τσουδερού» 22.00 Ουδείς αναμάρτυρος 23.00 Ειδήσεις

24.00**Κινηματογραφική Λέσχη • Ξένη ταινία «Ξιάου Γου, ο πορτοφολάς». Κοινωνικό δράμα παραγωγής Κίνας 1997. Παίζουν: Χάο Χονγκζιάν, Γουάνγκ Χονγκ Γουά**

01.45 Αγώνας Μπάσκετ NBA «Detroit • No/Oklahoma»

ΒΟΥΛΗ (Τηλ. 210-36.73.366)

10.30 Ολομέλεια της Βουλής (Ζ) 17.30 Ειδήσεις 18.10 Τα μυστικά των φυτών 19.10 Γυναίκες και Ιστορία 20.10 Τζαζ, η καταραμένη μουσική 21.10 Μπούτρος Μπούτρος Γκάλι: στο γυάλινο κτίριο

22.10**Ξένη ταινία «Ο επιστάτης Σανσό». Δραματική παραγωγής Ιαπωνίας 1954 με τους Κινούγιο Τανάκα, Γιοσάκι Χαναγιάτζι**

00.20 Ειδήσεις

σεις 21.00 Καλησπέρα κύριε καθηγητά 21.30 Λαβύρινθος 23.00 Μητρόπολη του κόσμου 24.00 Ειδήσεις 00.30 Ξένη ταινία «Ο άνθρωπος από το Αράν». Ασπρόμαυρο ντοκιμαντέρ παραγωγής ΗΠΑ 1934 με τους Κόλμαν «Τάιγκερ» Κινγκ, Μάγκι και Μάικλ Ντιρέιν

00.15 Ειδήσεις 00.30 Το κόκκινο δωμάτιο (συν.) 01.00 Ξένη ταινία «Μοναδική ευκαιρία». Περιπέτεια φαντασίας παραγωγής ΗΠΑ 2002 με τους Γκάρι Ολντμαν, Τζέιμς Μάρσοντεν, Μάικλ Φοξ κ.ά. 03.00 Τηλεμάρκετινγκ 03.30 Φτωχή μου Αναστασία 04.30 Εσωτερικές υποθέσεις

λήψη 00.30...
να της καρδιάς
ταινία «Μαγε
Εύθυμη περιπέ
ραγωγής ΗΠΑ
ντι Φόστερ, Π
Τζον Άστιν, Πά
λεμάρκετινγκ
05.00 Οι μεν κ

Σαράντα χρόνια σε εκκρεμότητα!

Από το 1964 απασχολεί την ελληνική Πολιτεία η ανάδειξη και αξιοποίηση του Ιερού της Αγροτέρας Αρτέμιδος στην οδό Αρδητιού στο Μετς. Και λέμε την απασχολεί, γιατί μέχρι σήμερα δεν έχει κάνει τίποτα στην πράξη. Σαράντα χρόνια έχουν περάσει κι ενώ το ΚΑΣ έχει επανειλημμένως γνωμοδοτήσει υπέρ της απαλλοτρίωσης του οικοπέδου (1.390,70 τ.μ.), ο εκάστοτε υπουργός την τελευταία στιγμή δεν υπέγραφε την απόφαση.

Τώρα, και σύμφωνα με πληροφορίες, ο υφυπουργός Πολιτισμού Πέτρος Τατούλης, με αναπομπή, στέλνει ξανά την υπόθεση στο ΚΑΣ, ζητώντας να εξεταστεί όχι η απαλλοτρίωση του οικοπέδου αλλά η «έγκριση ή μη της οικοδόμησής του». Είναι η πρώτη φορά που τίθεται ως θέμα η οικοδόμηση της περιοχής και ελπίζουμε να είναι απλώς εκφραστικό λάθος κι όχι ένδειξη των προθέσεων της πολιτείας.

Το πολυπάθο μνημείο βρίσκεται λίγα μέτρα από το Παναθηναϊκό Στάδιο, τη Βασιλική του Ιλισού, τον λόφο Αρδητιού και της Αγράς σε άμεση γειτνίαση με το Ολυμπείο και την Ακρόπολη,

Από παλαιότερη διαμαρτυρία κατοίκων του Μετς για την ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου του ναού της Αγροτέρας Αρτέμιδος

στην αρχαιολογική καρδιά της Αθήνας.

Ιωνικός ναός του 5ου αιώνος π.Χ. κτίστηκε το 448 π.Χ. πιθανότατα από τον Καλλικράτη και συνδέθηκε άμεσα με τη νίκη των Αθηναίων στη Μάχη του Μαραθώνα, τον Μαραθώνιο και την άνθηση της πόλης των Αθηνών. Στο πέρασμα των αιώνων ο ναός υπέστη πολλές μετατροπές, ώπου το 1778 κατεδαφίστηκε και τα υλικά του χρησιμοποιήθηκαν για την ανέγερση του τείχους των Αθηνών γύρω από την Ακρόπολη.

Οι αρχαιολόγοι στην πλειονότητά τους ήταν πάντα υ-

πέρ της διατήρησης του αρχαιολογικού χώρου. Η πρώτη απόφαση απαλλοτρίωσης ψηφίζεται από το ΚΑΣ το 1964. Ακολουθεί η γνωμοδότηση του 1972, οπότε και κηρύσσεται το οικόπεδο σε αναγκαστική απαλλοτρίωση.

Μέχρι το 1993 δεν υλοποιείται καμία από τις παραπάνω αποφάσεις και οι ιδιοκτήτες ακινήτων στο εν λόγω οικόπεδο (Κ. Λιβανός, Κ. Γιακουμάτος) με νέα αίτηση τους επαναφέρουν το θέμα στο ΚΑΣ. Τότε γνωμοδοτείται ξανά (ομόφωνα) η απαλλοτρίωση έναντι 194 εκατ. δρχ. Το ΥΠΠΟ ανακάλεσε στο παραπάνω την α-

Η αξιοποίηση του ιερού της Αγροτέρας Αρτέμιδος στην Αρδητιού

πόφαση απαλλοτρίωσης και αποφάσισε να διεξαχθεί ανασκαφή στον χώρο.

Το 1995 το ΚΑΣ καταλήγει ομόφωνα υπέρ της ισχύος της γνωμοδότησης του 1993 και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως η κήρυξη της απαλλοτρίωσης έναντι 472 εκατ. δρχ.

Τότε μάλιστα αποφασίστηκε να ενταχθεί το τετράγωνο μεταξύ των οδών Αρδητιού, Θωμοπούλου, Κεφάλου και Κούτουλα στα έργα ενοποίησης των Αρχαιολογικών Χώρων. Δεν γίνεται και πάλι τίποτα. Το ΚΑΣ γνωμοδοτεί άλλες δύο φορές (2002 και 2003) ομόφωνα υπέρ της επανακήρυξης της απαλλοτρίωσης, και ακόμη η απόφαση του υπουργού εκκρεμεί...

Τώρα ο κ. Τατούλης αναπέμπει το θέμα για πολλοστή φορά στο ΚΑΣ, ενώ δεν συντρέχει κανένας λόγος επανεξέτασής του θέματος. μήπως όχι;

Φ. Μπ.

Εν/στία / 14-1-05

περισμένη αλλοδαπή, που συνδυάζουν το γέλιο με το δράμα. Παίζουν οι Άννα Στάσκογια, Στράτος Μούρκος, Γιάννης Πλακίδης, Στέλλα Κατσαρού, Χρύσα Μπάλα, Γιώργος Καλόξυλος. Τα σκηνικά είναι της Ρένας Κατσάνη, η μουσική της Ελεάνας Ζεγκινογλου, η κινησιολογία της Τέτης Νικολοπούλου.

Στη Θεσσαλονίκη

★ Δέκα γυναίκες μόνες ξεκλειδώνουν την ψυχή τους, όπως τα κοριτσάκια της δεκαετίας του '50 που ξεκλειδωναν τον δικό τους μικρόκοσμο με μια μαγική λέξη. «**Τσιγκλιντάν**» ονομάζεται το έργο της Στέλλας Βογιατζόγλου, που σε συνεργα-

ζει. Το έργο της μόνης Αιζαρίδου. Η σκηνοθεσία ανήκει στον Τάσο Ράιτσο και παίζουν οι Αγλαΐα Παπά, Μαρία Καραμήτη, Σοφία Λάμπου-Καλού, Ελενα Μαυρίδου, Κατερίνα Λυπηρίδου, Αγγελική Πέτκου, Θάλεια Σκαρλάτου, Λίλιαν Παλάντζα, Κατερίνα Σαγιά, Θηρεσία Μανωλούδη. Τα σκηνικά είναι του Σωτήρη Στέλιου, τα κοστούμια της Αλεξίας Θεοδωράκη, η μουσική του Βαγγέλη Φάμπα, η κίνηση της Ελενας Τοπαλίδου.

★ Το έργο του Πιέτερ Βάις «**Η δολοφονία του Μαρά**» παρουσιάζει από αύριο η ομάδα «**Νέμεση**» στο ομώνυμο στούντιο σε μετάφραση Μάριου Πλωρίτη και σκηνοθεσία Τίνας Στεφανοπούλου. Στο έργο, ψυχασθενείς ενός ασύλου ζωντανεύουν τη

Μαρά, όπως την έβλεπε ο Πιέτερ Βάις. Ο γκεϊστος «αιρετικός» Μαρκίσιος ντε Σαντ. Παίζουν 15 ηθοποιοί.

Στην Καθαράτα

★ Το έργο της Ξένιας Καλογεροπούλου «**Ελίza**» παρουσιάζει από αύριο το ΔΗΠΕΘΕ της πόλης σε σκηνοθεσία Γιάννη Κακλέα. Μια παράσταση που συνδυάζει τη ζωντανή εικόνα με το βίντεο. Παίζουν οι Νατάσα Ζάγκα, Κωνσταντίνος Παπαβασιλείου, Παναγιώτης Κλίνης, Φάνης Δημουλιάς. Στο βίντεο εμφανίζονται οι Γιάννης Μποσαντζόγλου, Κώστας Φλωκατούλας, Γιάννης Στεφόπουλος, Τάσος Γιαννόπουλος, Κώστας Μπάρας, Βαγγέλης Χατζηνικολάου.

Έργο Πόντιου στο ΚΘΒΕ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ένα έργο Πόντιου συγγραφέα ή που θα αναφέρεται στον Πόντο και στην ιστορία του θα παρουσιάζει κάθε χρόνο το ΚΘΒΕ, αρχής γενομένης από την ερχόμενη θεατρική περίοδο.

Αυτό υποσχέθηκε ο Νικήτας Τσακίρογλου στον πρόεδρο της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδας, καθηγητή Ιατρικής του ΑΠΘ, Γιώργο Παρχαρίδη. Αρχικά ο Γ. Παρχαρίδης ζήτησε τη δημιουργία μόνιμης ποντιακής σκηνής στο πλαίσιο του ΚΘΒΕ. Πρόταση που τόσο ο Ν. Τσακίρογλου όσο και ο πρόεδρος του θεάτρου Νίκος Μακραντωνάκης, βρήκαν πολύ θετική, αλλά, όπως είπαν, αυτό είναι κάτι, που δεδομένης της κακής οικονομικής κατάστασης του ΚΘΒΕ, είναι δύσκολο να χρηματοδοτηθεί.

Σ.Α.

Επανεξετάζεται το θέμα Διρού

Τερμάτισαν την κατάληψη οι εργαζόμενοι

Στην επανεξέταση του θέματος που έχει προκύψει με την αξιοποίηση του Σηπλαιού Διρού προχωρά η κυβέρνηση μετά και τις

νέες δυναμικές κινητοποιήσεις των εργαζομένων στους χώρους του Σηπλαιού και τις αντιδράσεις της τοπικής κοινωνίας. Το πρώτο βήμα για μια πιθανή λύση του προβλήματος έγινε χθες όταν, με πρωτοβουλία του υφυπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης Αναστασίου Λιάσκου, πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στην οποία πήραν μέρος ο υφυπουργός Εξωτερικών και βουλευτής Λακωνίας Παναγιώτης Σκανδαλάκης, ο δήμαρχος Οιτύλου Πέτρος Ανδρεάκος, εκπρόσωποι των εργαζομένων στην κρατική επιχείρηση που απειλείται με ιδιωτικοποίηση, καθώς και επιτροπή

κατοίκων της περιοχής. Οι συζητήσεις κατέληξαν στο ότι το όλο θέμα πρέπει να τύχει επανεξέτασης από τα συναρμόδια

υπουργεία Τουριστικής Ανάπτυξης και Πολιτισμού, σε άμεση συνεργασία με τον δήμο, τους εργαζομένους και την τοπική κοινωνία επί τη βάση προτάσεων που θα υποβληθούν. Θα αξιολογηθεί, ακόμη, υπόμνημα που ανέλαβε να συντάξει και να υποβάλει ο Δήμος Οιτύλου, στην περιφέρεια του οποίου ανήκει το μοναδικής ομορφιάς Σηπλαιο. Μετά την εξέλιξη αυτή αποφασίστηκε να τερματιστεί και η κατάληψη που είχαν ξεκινήσει οι εργαζόμενοι στους χώρους του Σηπλαιού.

Γ.ΜΕΡ.

Το οικοδομικό τετράγωνο στο οποίο βρίσκονται τα θεμέλια του ιερού της Αγροτέρας Αρτέμιδος, φωτογραφημένο από την πλευρά της οδού Αρδηττού.

Ενα ιερό της Αρτέμιδος χωρίς... όσιο

Της **ΝΤΙΝΑΣ ΚΑΡΑΤΖΙΟΥ**

Αραγε πόσα χρόνια πρέπει να περάσουν και πόσες επίσημες γνωμοδοτήσεις πρέπει να γίνουν ώστε να διασωθεί και να αναδειχθεί ένας τόπος μοναδικής ιστορικότητας; Στην περίπτωση του ιερού της Αγροτέρας Αρτέμιδος σαράντα χρόνια φαίνεται πως δεν ήταν αρκετά για να απαλλοτριωθεί ένα οικοδομικό τετράγωνο 1.390 τ.μ. στο Μετς.

★ **Επτά φορές** έχει γνωμοδοτήσει το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο (ΚΑΣ), από το 1964 μέχρι σήμερα, υπέρ της απαλλοτρίωσης, χωρίς να έχει γίνει τίποτα.

Αίτηση για οικοδόμηση

Μέχρι τώρα το υπουργείο Πολιτισμού επικαλείτο την έλλειψη χρημάτων για την απαλλοτρίωση. Σήμερα, όμως, «πρώτη φορά μετά από δεκαετίες συζητείται και το ενδεχόμενο ...οικοδόμησης στην περιοχή», καταγγέλλει η Πρωτοβουλία Κατοίκων Μετς.

★ Αφορμή αποτέλεσε η νέα αναπομπή στο ΚΑΣ, στις 21/12/2004, με απόφαση του υφυπουργού **Πέτρου Τατούλη** και με θέμα την «Έγκριση ή μη οικοδόμησης στο οικοδομικό τετράγωνο που περιβάλλεται από τις οδούς Αρδηττού, Κούτουλα, Θωμοπούλου, Κεφάλου». Κι αυτό παρ' ότι το ΚΑΣ έχει πάρει τελειωτικά, όπως όλα δείχνουν, την απόφασή του για την προστασία του αρχαιολογικού χώρου: «Δεν μπορεί κάθε φορά που ζητούν οι ιδιοκτήτες να οικοδομήσουν, να επανεξετάζεται η τεκμηριωμένη αρχαιολογική σημασία του χώρου», επισημαίνουν κάτοικοι της περιοχής.

★ Πριν από την απόφαση του υφυπουργού, στις 8/10/2004, οι ιδιοκτήτες των δεσμευμένων οικοπέδων είχαν απευθυνθεί με έγγραφό τους στο γραφείο του, ζητώντας αναπομπή στο ΚΑΣ με αίτημα την άμεση απελευθέρωση των ακινήτων τους και την έγκριση οικοδόμησης.

Εξάλλου λίγες μέρες πριν από την από-

Επί 40 χρόνια(!) διαιωνίζεται η ιστορία της απαλλοτρίωσης ενός οικοπέδου με αρχαία στο Μετς

φαση του υφυπουργού στις 7/12/2004 η Γ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων (ΕΠΚΑ) είχε προτείνει στην αρμόδια υπηρεσία την κατεδάφιση των ετοιμόρροπων κτιρίων και ανασκαφή στα σημεία που δεν έχουν ερευνηθεί «για να απαντήσει στους ιδιοκτήτες αν θα μπορούν να κτίσουν ή όχι και με ποιους όρους».

★ Ο κύκλος των επανεξετάσεων και των προτάσεων περί διερευνητικών ανασκαφών που δεν γίνονται επί δεκαετίες κρατάει «ομήρους» και τους ιδιοκτήτες των οικοπέδων που έχουν κάθε λόγο να υπερασπίζονται τις περιουσίες τους καταφεύγοντας σε όλα τα νόμιμα μέσα.

★ Ο ίδιος ο υφυπουργός απάντησε στις αιτιάσεις, που είδαν το φως της δημοσιότητας. Σε ανακοίνωση αναφέρει: «Από την νυν πολιτική ηγεσία, ούτε τσιμεντώματα αποφασίστηκαν, ούτε άλλες ασύμβατες με τα μνημεία ενέργειες δρομολογήθηκαν».

★ Η «Πρωτοβουλία» μάς ενημέρωσε ότι «η επανεξέταση του θέματος με ανασκαφική έρευνα έχει ξαναγίνει, το 1994, και απέτυχε». Μάλιστα, υποστηρίζει, η σημερινή πρόταση της Γ' ΕΠΚΑ θυμίζει πρόταση του τότε εισηγητή του ΚΑΣ, **Ε. Τζεδάκη**.

«Αρχιτεκτονική» ρύθμιση

Στις 26/7/94 είχε ζητήσει ακριβώς το ίδιο: «Να ανασταλεί προσωρινά η απαλλοτρίωση, να κατεδαφιστούν τα ερειπωμένα σπίτια και να γίνει άμεσα ανασκαφική έρευνα. Σε περίπτωση που βρεθούν κατάλοιπα του ιερού η απαλλοτρίωση να προχωρήσει. Αν όμως σώζεται μόνον ό,τι είναι ορατό, να γίνει εις βάρος των ιδιοκτητών, μία αρχιτεκτονική ρύθμιση για την προστασία των αρχαίων και να αποδοθούν τα ακίνητα στους ιδιοκτήτες».

«Η παρέμβαση αυτή», εξηγεί η Πρωτοβουλία, «ταυτίστηκε από δημοσιεύματα της εποχής με την αλληλαγή ιδιοκτησιακού καθεστώτος μέρους του τετραγώνου». Προηγήθηκε η αγορά δεσμευμένου οικοπέδου.

★ Νωρίτερα, ο τότε υπουργός **Θ. Μικρούτσικος** είχε αποσύρει από το εθνικό τυπογραφείο την κήρυξη της απαλλοτρίωσης που είχε αποφασίσει η **Μελίνα Μερκούρη**.

Με απόφαση Μικρούτσικου ανατίθεται στην εν λόγω Εφορεία να διενεργήσει τον καθαρισμό και την ανασκαφική έρευνα στους ελεύθερους χώρους, προκειμένου να διαπιστωθεί «αν σώζονται κατάλοιπα αρχαίων» με σκοπό να αρθούν οι δεσμεύσεις.

★ Από τότε μέχρι σήμερα, η πρόταση για μερική απαλλοτρίωση έχει ξανασυζητηθεί και ουδέποτε έγινε δεκτή.

Τώρα, η νέα εισήγηση της Γ' ΕΠΚΑ αγνοεί τις εισηγήσεις της πρώην προϊσταμένης της ίδιας εφορείας, η οποία στις 28/6/1986 σημείωνε ότι «η έγκριση κατεδάφισεων των ερειπωμένων κτισμάτων προεξοφλεί κατά κάποιον τρόπο την εν συνεχεία έγκριση οικοδόμησης του χώρου για την οποία η Εφορεία μας έχει σοβαρές επιφυλάξεις».

Πράσινο από... μπετόν

Της ΧΑΡΑΣ
ΤΖΑΝΑΒΑΡΑ
Φωτ.: ΧΡΗΣΤΟΣ
ΛΙΑΤΣΗΣ

Γκαράζ από
κάτω, τσιμέντο
από πάνω,
στην πλατεία
απέναντι από
το Παίδων
στο Γουδί

Πράσινο... μαϊμού προ-
βλέπεται να τοποθετη-
θεί στην πλατεία απέ-
ναντι από το νοσοκο-
μείο Παίδων στο Γουδί, όπου
βρίσκεται στο τελικό στάδιο η
κατασκευή υπόγειου γκαράζ
600 θέσεων αυτοκινήτων.

Πριν από τις εσκαφές, στο
χώρο των περίπου 4,5 στρεμ-
μάτων που καταλάμβανε η
πλατεία και τα γύρω πεζοδρό-
μια υπήρχαν πάνω από 80 δέν-
δρα, μεταξύ των οποίων πεύ-
κα, πλατάνια, λεύκες και ακα-
κίες ύψους 4 έως και 10 μέ-
τρων. Στην παιδική χαρά είχε
δημιουργηθεί μια προστατευ-
τική ασπίδα από πυκνούς θά-
μνους, από λεύκες, λιγούστρο,
σφένδαμο και κυδωνιάστρα,
που έφταναν και τα 16 μέτρα.

Είναι δένδρα και φυτά που
έχουν καταγραφεί επακρι-
βώς στην έκθεση που έχει υ-
ποβάλει η κατασκευάστρια
κοινοπραξία στο υπουργείο
ΠΕΧΩΔΕ, όπου αναφέρεται
ρητώς ότι το πράσινο θα απο-
μακρυνθεί, θα φυλαχθεί και
θα μεταφτευθεί όταν ολο-
κληρωθούν τα έργα. Αυτά
στα λόγια, γιατί στην πράξη,
λίγο πριν από τη λειτουργία
του γκαράζ, έχει «φυτευθεί»
μόνον μπετόν και χαλίκι.

Οι λιγοστές γωνιές που έ-
χουν προβλεφθεί για πράσινο
είναι από κηποτεχνική άποψη

αδύνατον να φιλοξενήσουν υ-
ψηλά δένδρα. Είναι ενδεικτι-
κό ότι για τις ανάγκες των έρ-
γων **απομακρύνθηκαν** πάνω
από 5.000 κυβικά φυτευτικό
χώμα και στη θέση του έχουν
μεταφερθεί μόλις 300 κυβικά.

Τα σχέδια που έχει εγκρί-
νει το υπουργείο προβλέπουν
ότι οι εσωτερικοί διάδρομοι,
τα πεζοδρόμια, τα τσιμεντέ-
νια κτίσματα που εξυπηρε-
τούν τους υπόγειους χώρους,
μαζί με τις πλατφόρμες των
τριών περιπτέρων που λόγω

των έργων έχουν μεταφερθεί,
θα καλύπτουν σχεδόν 1,5
στρέμμα. Αν σε αυτά προστε-
θούν οι ράμπες εισόδου-εξό-
δου στο γκαράζ και οι αερα-
γωγοί, σημαίνει ότι το **50%** εί-
ναι επισήμως μπετόν!

□ «Φτιάχνουν πλατεία με
προδιαγραφές... εθνικής οδο-
ποιίας», μας είπε χαρακτηρι-
στικά καταστηματάρχης της
περιοχής και πρόσθεσε πως η
γειτονιά **περιμένει** με αγωνία
να πάρει πίσω την πλατεία
και την παιδική χαρά. Σημει-

ώνει ότι το γκαράζ είναι βε-
βαίως χρήσιμο, αλλά όχι σε
βάρος των δέντρων.

Η περίπτωση της πλατείας
στο Γουδί κινείται στην ίδια
«λογική» με αυτής της Ομό-
νοιας και κυρίως της πλατείας
Κάνιγγος. Στην τελευταία πε-
ρίπτωση πάνω από το υπόγειο
γκαράζ φυτεύτηκε πράσινο υ-
πό μορφή ...περούκας!

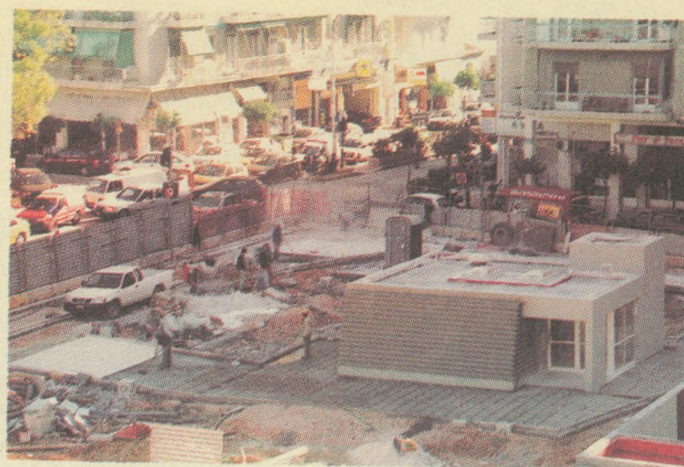
Δεν είναι τυχαίο ότι το συ-
γκεκριμένο γκαράζ παραχω-
ρήθηκε ως αντιστάθμισμα
στην ανάδοχο κοινοπραξία,

όταν ακυρώθηκε το πρόγραμ-
μα για υπόγειο χώρο στάθ-
μευσης στην πλατεία Κολωνα-
κίου ύστερα από προσφυγή
περιοίκων στο Συμβούλιο της
Επικρατείας.

Το συνταγματικό δικαστή-
ριο είχε δεχθεί ότι με την κα-
τασκευή θα καταστρεφόταν η
πλατεία και θα επιβαρυνόταν
η γύρω περιοχή. Δυστυχώς το
περιβάλλον δεν φαίνεται να
«μέτρησε» στο Γουδί, όπου οι
κάτοικοι δεν είχαν τα χρήμα-
τα για προσφυγές...

□ «Υπάρχει ανάγκη να γί-
νουν υπόγεια γκαράζ και δυ-
στυχώς η εύκολη λύση είναι οι
λίγες πλατείες», επισημαίνει
ο καθηγητής πολεοδομίας του
Πολυτεχνείου Γιάννης Πολύ-
ζος, ο οποίος διαβλέπει κινδύ-
νους να χάσουν αυτοί οι χώ-
ροι τη σημερινή τους λειτουρ-
γία με την υλοποίηση του προ-
γράμματος κατασκευής πάρ-
κινγκ 10.000 θέσεων στο λε-
κανοπέδιο. Ζητά να εξασφα-
λιστούν, με παρέμβαση των
δήμων, ο χαρακτήρας των δη-
μόσιων χώρων και τα ελάχιστα
αντισταθμιστικά οφέλη
για τους περιοίκους.

Επικαλείται τις απόψεις γε-
ωπόνων, σύμφωνα με τις οποί-
ες υπάρχει η δυνατότητα να
προβλεφθούν χώροι κατάλλη-
λοι για φύτευση ακόμη και με-
γάλων δένδρων και να μη χα-
θεί τελικά το πράσινο. Αυτό,
όμως, σημαίνει ότι ο σχεδια-
σμός των έργων «θα γίνεται με
βάση τη διατήρηση των επιφα-
νειακών χρήσεων και όχι με
κύριο κριτήριο την εξυπηρέτη-
ση των επιχειρήσεων γκαράζ».

Τα λιγοστά σημεία που προβλέπονται για πράσινο αδυνατούν να φιλοξενήσουν τα ψηλά δένδρα που υπήρχαν στην πλατεία πριν τις εσκαφές.

Κατά εκατοντάδες οι αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων που υπηρέτησαν στην Κύπρο διεκδικούν την καταβολή επιπλέον αποζημίωσης. Τον δρόμο άνοιξαν **τρεις** αποφάσεις του ΣτΕ, που έκριναν ότι ο τρόπος μισθοδοσίας αυτών των στρατιωτικών είναι αντισυνταγματικός.

• Η αρχή έγινε με την αγωγή αντισυνταγματάρχη, που υπηρέτησε στη Ελληνική Δύναμη Κύπρου κατά τη διετία 1991-1993 και αξίωσε να του καταβληθούν περισσότερα από 128.000 ευρώ ως διαφορά από το επίδομα εξωτερικού και την εκτός έδρας **αποζημίωση**. Αν και τελικώς αναμένεται να του καταβληθούν περί τις 60.000 ευρώ, το ποσό είναι υπερδιπλάσιο από τις απολαβές που είχε εκείνη την περίοδο. Η υπόθεση αφορά όλα τα στελέχη των ενόπλων δυνάμεων που υπηρέτησαν στην Κύπρο μέχρι το 1999, όταν και άηλαξε ο νόμος που ρυθμίζει τη μισθοδοσία τους.

• Αρχικώς, το ΣτΕ έκρινε ως αντισυνταγματική την κοινή υπουργική απόφαση με βάση την οποία πληρώνονταν τα

στελέχη στην Κύπρο. Το θέμα παραπέμφθηκε στην ολομέλεια και εκδόθηκαν άλλες δύο αποφάσεις, που δεσμεύουν πλέον τα δικαστήρια και δίνουν το δικαίωμα σε όσους θεωρούν ότι ζημιώθηκαν να καταφύγουν στο Νομικό Συμβούλιο και να εφαρμοστούν οι αποφάσεις.

Το δικαστήριο έκρινε ότι η κοινή υπουργική απόφαση που εφαρμόζονταν για τη μισθοδοσία των αξιωματικών δεν είχε «νομική υπόσταση»

Αναδρομικά για την ΕΛΔΥΚ

Από το μέτωπο...

Από τη νεολαία του ΣΥΝ λάβαμε τις προτάσεις που κατέθεσαν στον υπουργό για το στρατολογικό νομοσχέδιο. Αρκετές ξεφεύγουν από τα στρατολογικά θέματα. Σταχυολογούμε επιγραμματικά: Διαφωνούν με την υποχρεωτική στράτευση στα 18, χω-

ρίς δικαίωμα αναβολής λόγω σπουδών. Θεωρούν ότι το ρουσφέτι στον στρατό θα μπορούσε να περιοριστεί, εάν υπήρχε πολιτική βούληση και καλούν τον υπουργό σε μια συμβολική κίνηση: την κατάργηση του λόχου ΕΠΥΕΘΑ, που από χρόνια αποτελεί τον ρουσφετολογικό μηχανισμό της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας.

Προτείνουν τη δημιουργία εκλεγμένων επιτροπών στρατευμένων σε κάθε μονάδα για ζητήματα συνθηκών διαβίωσης, παραβίασης δικαιωμάτων κ.ά. Παράλληλα, αναγνώριση δικαιώματος συνδικαλισμού στα στελέχη, όπως ισχύει για κάθε εργαζόμενο. Θεσμοθέτηση «Συνηγόρου του οπλίτη», ώστε να πάψει να λειτουργεί ο στρατός ως «άβατο». Δημοσιοποίηση των πορισμάτων για στρατιωτικά ατυχήματα σε ετήσια βάση και των αποφάσεων που ελήφθησαν.

Κατάργηση της δυνατότητας του στρατού να επιβάλλει ποινές φυλάκισης ως επιπλέον ημέρες θητείας. Κλείσιμο των στρατοπέδων στις μεγάλες πόλεις και όλων των «βυσματικών» υπηρεσιών. Δέσμευση του υπουργού με χρονοδιάγραμμα για μισθό 100-150 ευρώ σε κάθε φαντάρο. Αλλαγές στο καθεστώς αντιρρησιών συνείδησης. Οριστικό κλείσιμο με ανθρωπιστικά κριτήρια των ελάχιστων υποθέσεων παλαιών αντιρρησιών. Δηλώνουν, τέλος, πως είναι αντίθετοι σε κάθε αποστολή εκστρατευτικών σωμάτων εκτός συνόρων υπό το πρόσχημα ειρηνευτικών αποστολών.

Ο ΠΟΛΕΜΙΚΟΣ
ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΗΣ

Δικαίωμα στην άρνηση

Την δυνατότητα να δηλώνουν αντιρρησίες συνείδησης ακόμη και οπλίτες θητείας ή και επαγγελματικά στελέχη του στρατού εξετάζει τώρα το υπουργείο Εθνικής Αμυνας!

Μέχρι σήμερα αυτή τη δυνατότητα είχαν αποκλειστικά και μόνο οι στρατεύσιμοι που έπρεπε να το αναφέρουν πριν από την κατάταξή τους στις ένοπλες δυνάμεις.

Η νέα εξέλιξη προέκυψε όταν η Εθνική Επιτροπή Δικαιωμάτων Ανθρώπων κατέθεσε πριν από λίγες μέρες στον υπουργό Εθνικής Αμυνας **γνωμάτευση** στην οποία ερμηνεύονται ευρύτερα οι προϋποθέσεις για την άσκηση αυτού του δικαιώματος. Και τα λημνάζονται νερά στο Πεντάγωνο ταράχτηκαν για τα καλά...

■ Σύμφωνα με πληροφορίες από πηγές του Πενταγώνου, το θέμα δεν αφορά μόνο απλούς φαντάρους, αλλά και τους επαγγελματίες στρατιωτικούς, που προσλαμβάνονται στις ένοπλες δυνάμεις με σχέση μισθωτής εργασίας ορισμένου χρόνου (εθελοντές πενταετούς υπηρεσίας, επαγγελματίες οπλίτες κ.ά.).

Τα βασικά ζητήματα που πραγματεύεται είναι το πότε και ποιοι απ' όσους βρίσκονται σε στρατιωτική υπηρεσία μπορούν να προβάλλουν τον ισχυρισμό ότι είναι αντιρρησίες συνείδησης. Παραδείγματος χάριν, μια περίπτωση, που θα μπορούσε κάποιος φαντάρος ή ΕΠ.ΟΠ. να επικαλεστεί λόγους συνείδησης, είναι σε μια στρατιωτική αποστολή στο Ιράκ, σε έναν πόλεμο που δεν έχει νομιμοποιηθεί από τον ΟΗΕ.

■ Το υπουργείο προς το παρόν εξετάζει με σκεπτικισμό το θέμα, παρ' ότι εδώ

και τέσσερα χρόνια έχει γίνει σχετική σύσταση και από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Πρόκειται για τη σύσταση υπ' αριθμόν 1518 της διαρκούς νομοθετικής επιτροπής του Συμβουλίου της Ευρώπης, η οποία προτείνει να κατοχυρωθεί νομοθετικά το δικαίωμα των μονίμων μελών των ενόπλων δυνάμεων να αιτούνται τη χορήγηση καθεστώτος αντιρρησίας.

■ Το υπουργείο όχι μόνο δεν έχει προχωρήσει προς αυτή την κατεύθυνση, αλλά αντιθέτως το ΓΕΣ -με διαταγή προς όλες τις μονάδες- καθιστά **υποχρεωτική** τη συμμετοχή στελεχών και ΕΠ.ΟΠ. σε ειρηνευτικές αποστολές εκτός των ελληνικών συνόρων. Αναφέρεται σε όσους συμμετείχαν έστω και μια φορά σε κάποια αποστολή κατά το παρελθόν και καταργεί τη συγκρότηση τέτοιων μονάδων επί εθελοντικής βάσης.

■ Σήμερα, εάν κάποιος τολμήσει να προβάλλει λόγους συνείδησης και αρνηθεί, διώκεται. Η περίπτωση του

Γ. Μοναστηριώτη, εθελοντή πενταετούς υπηρεσίας στο Πολεμικό Ναυτικό, είναι χαρακτηριστική: Το Νοέμβριο του 2003 αρνήθηκε να επιβιβαστεί ως μέλος πληρώματος στη φρεγάτα «Ναυαρίνο», που απέπλευσε για περιπολίες στην ευρύτερη περιοχή του Περσικού.

Επικαλέστηκε, τότε, λόγους συνείδησης, θεωρώντας ότι συμμετέχει σε έναν παράνομο πόλεμο. Η τελευταία πράξη στην περιπέτειά του ήταν να συλληφθεί και πάλι την περασμένη εβδομάδα κατηγορούμενος δεύτερη φορά για λιποταξία. Την παραίτησή του είχε κοινοποιήσει με εξώδικο στον υπουργό Εθνικής Αμυνας και τον αρχηγό ΓΕΝ. Αύριο δικάζεται και πάλι...

**Επαγγελματίες
στρατιωτικοί
θα μπορούν
να δηλώνουν
αντιρρησίες
συνείδησης**